

Súd: Okresný súd Prešov
Spisová značka: 18Csp/5/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8122208107
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 11. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Dominika Vitteková PhD.
ECLI: ECLI:SK:OSPO:2022:8122208107.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Prešov sudkyňou JUDr. Dominikou Vittekovou PhD. v spore žalobcu: A. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom C. XXX, D. XXX XX, zast. JUDr. Igor Šafranko, advokát so sídlom ul. Sovietskych hrdinov 163/66, 089 01 Svidník proti žalovanému: Home Credit Slovakia, a.s., IČO: 36 234 176, so sídlom Teplická 7434/147, 921 22 Piešťany, zast. Advokátska kancelária GOLIAŠOVÁ GABRIELA s.r.o., IČO: 47 234 679, so sídlom 1. mája 173/11, 911 01 Trenčín, o určenie, že úver je bezúročný a bezpoplatkový a o určenie neprijateľných zmluvných podmienok, takto

rozhodol:

Súd určuje, že úver poskytnutý na základe Úverovej zmluvy, č. 4001036505, zo dňa 14.1.2010, je bezúročný a bez poplatkov.

Súd určuje, že zmluvná podmienka uvedená v Úverovej zmluve, č. 4001036505, zo dňa 14.1.2010, v bode 49., v znení: „Poplatok za vedenie úverového účtu (zahrnutý v splátke) 1,99 EUR / 59,95 Sk.“, je neprijateľnou zmluvnou podmienkou.

Súd určuje, že zmluvná podmienka uvedená v Úverovej zmluve, č. 4001036505, zo dňa 14.1.2010, v bode 56., v znení: „Poplatok za možnosť zmeny výšky a počtu splátok (zahrnutý v splátke) 0,30 EUR / 9,04 SKK.“, je neprijateľnou zmluvnou podmienkou.

Súd určuje, že zmluvná podmienka uvedená v Úverových zmluvných podmienkach spoločnosti Home Credit Slovakia, a.s., k Úverovej zmluve, č. 4001036505, zo dňa 14.1.2010, v § 3 Hlavy 5. Podmienky splácania úveru, v znení: „Klient je povinný ako variabilný symbol uvádzať číslo ÚZ, prípadne iný variabilný symbol písomne oznámený spoločnosťou. Neuvedenie správneho variabilného symbolu je považované za neuhradenie splátky úveru so všetkými s tým spojenými právnymi dôsledkami.“, je neprijateľnou zmluvnou podmienkou.

Súd určuje, že zmluvná podmienka uvedená v Úverových zmluvných podmienkach spoločnosti Home Credit Slovakia, a.s., k Úverovej zmluve, č. 4001036505, zo dňa 14.1.2010, v § 6 Hlavy 5. Podmienky splácania úveru, v znení: „Zmluvné strany sa dohodli, že spoločnosť nie je viazaná tým, na aký účel klient platbu spoločnosti určí. Spoločnosť je oprávnená započítať platbu klienta na pohľadávky spoločnosti v tomto poradí: na záväzky klienta voči spoločnosti, ktoré vznikli z iného titulu ako z ÚZ, na zmluvné pokuty, na príslušenstvo úveru vrátane sankčného úroku, na vrátenie úveru, na ostatné pohľadávky z ÚZ. Platba sa započíta v uvedenom poradí vždy na pohľadávku najskôr splatnú. Spoločnosť je oprávnená použiť platbu klienta na úhradu svojich pohľadávok i v inom, ako vyššie uvedenom poradí.“ je neprijateľnou zmluvnou podmienkou.

Súd určuje, že zmluvná podmienka uvedená v Úverových zmluvných podmienkach spoločnosti Home Credit Slovakia, a.s., k Úverovej zmluve, č. 4001036505, zo dňa 14.1.2010, v § 3 Hlavy 17. Záverečné ustanovenia, v znení: „V prípade omeškania s úhradou splátky úveru dlhšieho ako 7 dní je klient ďalej

povinný zaplatiť spoločnosti zmluvnú pokutu vo výške 15 % a v prípade splátky RÚ I. alebo RÚ II. 8 % z čiastky, s ktorej úhradou je v omeškaní. Spoločnosť je oprávnená klientovi vyúčtovať a klient je povinný na základe tohto vyúčtovania uhradiť spoločnosti poplatok za upomienku vo výške 4,- EUR/ 120,50 SKK v prípade prvej upomienky a 12,- EUR/ 361,51 SKK v prípade druhej a ďalšej upomienky. Upomienku je spoločnosť oprávnená poslať taktiež prostredníctvom telefonického spojenia, GSM technológie, sms správ a internetu.“, je neprijateľnou zmluvnou podmienkou.

Súd určuje, že zmluvná podmienka uvedená v Úverových zmluvných podmienkach spoločnosti Home Credit Slovakia, a.s., k Úverovej zmluve, č. 4001036505, zo dňa 14.1.2010, v § 5 Hlavy 17. Záverečné ustanovenia, v znení: „Klient vyhlasuje že predlžuje premlčaciu dobu všetkých práv, ktoré vznikli spoločnosti v súvislosti s uzatvorením ÚZ, ÚP, Zmluvy o RÚ I., Zmluvy o RÚ II., najmä právo na vrátenie úveru alebo RÚ I., RÚ II., právo na úhradu príslušenstva a zmluvných pokút, prípadne práva, ktoré jej vznikli v dôsledku skončenia záväzkového vzťahu z ÚZ, Zmluvy o RÚ I. alebo RÚ II., a to na dobu 10 tich rokov odo dňa, kedy premlčacia lehota začala po prvý raz plynúť.“, je neprijateľnou zmluvnou podmienkou.

Súd určuje, že zmluvná podmienka uvedená v Úverových zmluvných podmienkach spoločnosti Home Credit Slovakia, a.s., k Úverovej zmluve, č. 4001036505, zo dňa 14.1.2010, v § 9 Hlavy 17. Záverečné ustanovenia, v znení: „ÚZ, ÚP, Metodická príručka, Metodická príručka KK a zabezpečovacie vzťahy, ako aj vzťahy vzniknuté následne na základe uvedených zmluvných vzťahov, sa riadia príslušnými ustanoveniami Obchodného zákonníka, v znení neskorších predpisov, ako aj ustanoveniami Občianskeho zákonníka, v platnom znení.“, je neprijateľnou zmluvnou podmienkou.

Žalovaný je p o v i n n ý zaplatiť žalobcovi náhradu trov konania v rozsahu 100 %, o výške ktorých bude rozhodnuté samostatným uznesením po právoplatnosti tohto rozsudku.

o d ô v o d n e n i e :

Žalobca sa podanou žalobou domáhal určenia, že jemu poskytnutý uver na základe Úverovej zmluvy č. 4001036505 z 14.1.2010 (ďalej tiež „Zmluva“) je bezúročný a bezpoplatkový dôvodiac to absenciou obligatórných náležitostí podľa § 4 ods. 2 zákona č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch (ďalej len ZoSÚ). Rovnako tak sa domáhal určenia neprijateľných zmluvných podmienok obsiahnutých v zmluve a v úverových zmluvných podmienkach uvedených vo výroku rozsudku.

Žalovaný sa k žalobe písomne vyjadril v tom smere, že žalobca sa domáha vyhlásenia bezúročnosti a bez poplatkovosti úveru na základe úverovej zmluvy č. 4001036505, ktorá je od roku 2012 predčasne ukončená a doplatená. Žalobca teda nemá absolútne žiadny naliehavý právny záujem na určení jej bezúročnosti a bez poplatkovosti. Pokiaľ svoju argumentáciu o určení bezúročnosti a bez poplatkovosti opiera o ustanovenie § 11 ods. 4 zákona č. 129/2010 Z.z. v znení: „Spotrebiteľ sa môže pred súdom domáhať určenia neplatnosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere alebo určenia bezúročnosti a bezpoplatkovosti poskytnutého spotrebiteľského úveru žalobou.18ba)“, považoval za nevyhnutné dodať, že žalovaná úverová zmluva bola uzatvorená v zmysle zákona č. 258/2001 Z.z., ktorý predmetné ustanovenie neobsahoval. V danom prípade by preto išlo o retroaktivitu, pričom zákaz retroaktivity je jedným zo základných právnych princípov demokratickej spoločnosti zaručujúci právnu istotu. Ustanovenie § 25 ods. 2 neumožňuje aplikáciu § 11 ods. 4 aj na právne vzťahy vzniknuté pred nadobudnutím účinnosti zákona č. 129/2010, ktoré ustanovenie nadobudlo platnosť a následne účinnosť až po ukončení úverovej zmluvy, teda stav existujúci v čase podania žaloby bez ohľadu na to, akým režimom (akou zákonnou úpravou) sa má spotrebiteľský úver spravovať, neumožňoval žalobcovi podať takú určovaciu žalobu, akú v danom prípade podal. Na základe uvedeného navrhol, aby súd žalobu zamietol a priznal mu nárok na náhradu trov konania.

Žalobca v replike konštatoval s poukazom na rozhodnutia súdov (uznesenie Krajského súdu v Prešove sp. zn. 20Co 295/2014, 20Co 67/2018, uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 6Cdo 27/2018, 6Ndc 20/2016, 3Ndc 1/2017, 2Co 1/2018, rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp.

zn. 6Cdo 127/2017, rozsudok Krajského súdu v Prešove sp. zn. 10Co 30/2018, 18Co 107/2017, 23Co 106/2017, 18Co 22/2015), že predmetná žaloba predstavuje efektívny procesný prostriedok pre neho ako spotrebiteľa, aby bola zabezpečená ochrana ohrozených a porušených práv v dôsledku nedodržania povinnosti žalovaného ako dodávateľa uvádzať v zmluve všetky obligatórne náležitosti v zmysle § 4 ods. 2 zákona č. 258/2001 Z.z. a nepoužívať neprijateľné zmluvné podmienky vo formulárových zmluvách, ako aj nekalých obchodných praktík pri ich uzatváraní.

Žalovaný právo na dupliku nevyužil.

Na prejednanie sporu súd nariadil pojednávanie, na ktoré sa nedostavil právny zástupca žalovaného, ktorý svoju neúčast' ospravedlnil a navrhol, aby súd prejednal vec bez jeho prítomnosti. Preto súd prejednal a rozhodol spor na pojednávaní v neprítomnosti žalovaného v súlade s ustanovením § 180 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilného sporového poriadku (ďalej len "CSP") s prihliadnutím na obsah spisu a vykonané dôkazy.

Na nariadenom pojednávaní súd vykonal dokazovanie listinnými dôkazmi, a teda úverovou zmluvou č. 4001036505 z 14.1.2010, Úverovými zmluvnými podmienkami spoločnosti Home Credit Slovakia a.s. (ďalej len „ZP“), výpočtom RPMN, ako aj ostatným spisovým materiálom a zistil tento skutkový stav:

Žalobca so žalovaným uzavreli dňa 14.1.2010 úverovú zmluvu č. 4001036505, z ktorej je zrejmé, že žalovaný poskytol žalobcovi úver vo výške 4000 eur s dohodnutou mesačnou splátkou vo výške 126,74 eur, s počtom splátok 48, ročnou úrokovou sadzbou 18,92% a RPMN od 20,4% do 21,5%. Celkové náklady spotrebiteľa predstavovali 1755,20 eur.

Z úverovej zmluvy plynie, že jej neoddeliteľnou súčasťou sú Úverové podmienky spoločnosti Home Credit Slovakia s tým, že dolupodpísaný klient svojím podpisom potvrdil, že je s nimi oboznámený, že sú mu všetky ustanovenia zrozumiteľné, považuje ich za dostatočne určité a prejavuje súhlas byť nimi viazaný.

Zo Zmluvy, z bodu 49. plynie cit: „Poplatok za vedenie úverového účtu (zahrnutý v splátke) 1,99 EUR / 59,95 Sk.“

Zo Zmluvy, z bodu 56. plynie cit: „Poplatok za možnosť zmeny výšky a počtu splátok (zahrnutý v splátke) 0,30 EUR / 9,04 SKK.“

Z § 3 Hlavy 5. ZP plynie cit.: „Klient je povinný ako variabilný symbol uvádzať číslo ÚZ, prípadne iný variabilný symbol písomne oznámený spoločnosťou. Neuvedenie správneho variabilného symbolu je považované za neuhradenie splátky úveru so všetkými s tým spojenými právnymi dôsledkami.“

Z § 6 Hlavy 5. ZP plynie cit.: „Zmluvné strany sa dohodli, že spoločnosť nie je viazaná tým, na aký účel klient platbu spoločnosti určí. Spoločnosť je oprávnená započítať platbu klienta na pohľadávky spoločnosti v tomto poradí: na záväzky klienta voči spoločnosti, ktoré vznikli z iného titulu ako z ÚZ, na zmluvné pokuty, na príslušenstvo úveru vrátane sankčného úroku, na vrátenie úveru, na ostatné pohľadávky z ÚZ. Platba sa započíta v uvedenom poradí vždy na pohľadávku najskôr splatnú. Spoločnosť je oprávnená použiť platbu klienta na úhradu svojich pohľadávok i v inom, ako vyššie uvedenom poradí.“

Z § 3 Hlavy 17. ZP plyní cit.: „V prípade omeškania s úhradou splátky úveru dlhšieho ako 7 dní je klient ďalej povinný zaplatiť spoločnosti zmluvnú pokutu vo výške 15 % a v prípade splátky RÚ I. alebo RÚ II. 8 % z čiastky, s ktorej úhradou je v omeškaní. Spoločnosť je oprávnená klientovi vyúčtovať a klient je povinný na základe tohto vyúčtovania uhradiť spoločnosti poplatok za upomienku vo výške 4,- EUR/ 120,50 SKK v prípade prvej upomienky a 12,- EUR/ 361,51 SKK v prípade druhej a ďalšej upomienky. Upomienku je spoločnosť oprávnená poslať taktiež prostredníctvom telefonického spojenia, GSM technológie, sms správ a internetu.“.

Z § 5 Hlavy 17. plyní cit.: „Klient vyhlasuje že predlžuje premlčaciu dobu všetkých práv, ktoré vznikli spoločnosti v súvislosti s uzatvorením ÚZ, ÚP, Zmluvy o RÚ I., Zmluvy o RÚ II., najmä právo na vrátenie úveru alebo RÚ I., RÚ II., právo na úhradu príslušenstva a zmluvných pokút, prípadne práva, ktoré jej vznikli v dôsledku skončenia záväzkového vzťahu z ÚZ, Zmluvy o RÚ I. alebo RÚ II., a to na dobu 10 tich rokov odo dn'a, kedy premlčacia lehota začala po prvý raz plynúť.“.

Z § 9 Hlavy 17. ZP plyní cit.: „ÚZ, ÚP, Metodická príručka, Metodická príručka KK a zabezpečovacie vzťahy, ako aj vzťahy vzniknuté následne na základe uvedených zmluvných vzťahov, sa riadia príslušnými ustanoveniami Obchodného zákonníka, v znení neskorších predpisov, ako aj ustanoveniami Občianskeho zákonníka, v platnom znení.“.

Zistený skutkový stav takto právne posúdil

Podľa § 2 písm. b) zákona č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch v znení účinnom k 14.1.2010 (ďalej len „ZoSÚ“) zmluvou o spotrebiteľskom úvere zmluva, ktorou sa veriteľ zaväzuje poskytnúť spotrebiteľovi spotrebiteľský úver a spotrebiteľ sa zaväzuje poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a uhradiť celkové náklady spojené so spotrebiteľským úverom.

Podľa § 3 ods. 1, 2 ZoSÚ, veriteľom je fyzická osoba alebo právnická osoba, ktorá poskytuje spotrebiteľský úver v rámci svojho podnikania, v závislosti od formy poskytovaného spotrebiteľského úveru môže byť veriteľom aj predávajúci. Spotrebiteľom je fyzická osoba, ktorej bol poskytnutý spotrebiteľský úver na iný účel ako na výkon zamestnania, povolania alebo podnikania.

Podľa § 4 ods. 2 písm. j) ZoSÚ, zmluva o spotrebiteľskom úvere okrem všeobecných náležitostí musí obsahovať ročnú percentuálnu mieru nákladov a celkové náklady spotrebiteľa spojené so spotrebiteľským úverom, vypočítané na základe údajov platných v čase uzatvorenia zmluvy o spotrebiteľskom úvere.

Podľa § 4 ods. 3 ZoSÚ, ak však zmluva o spotrebiteľskom úvere neobsahuje náležitosti podľa odseku 2 písm. a), b), d) až j), k) a l), poskytnutý úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov.

Podľa § 52 ods. 1 zákona č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka v znení účinnom dňa 14.1.2010 (ďalej len „OZ“), spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom.

Podľa § 52 ods. 3 OZ, dodávateľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti.

Podľa § 52 ods. 4 OZ, spotrebiteľ je fyzická osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti.

Podľa § 53 ods. 1 OZ, spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa(ďalej len „neprijateľná podmienka“). To neplatí, ak ide o predmet plnenia, cenu plnenia alebo ak boli neprijateľné podmienky individuálne dojednané.

Podľa § 53 ods. 2, ods. 3 OZ, za individuálne dojednané zmluvné ustanovenia sa nepovažujú také, s ktorými mal spotrebiteľ možnosť oboznámiť sa pred podpisom zmluvy, ak nemohol ovplyvniť ich obsah. Ak dodávateľ nepreukáže opak, zmluvné ustanovenia dohodnuté medzi dodávateľom a spotrebiteľom sa nepovažujú za individuálne dojednané.

Podľa ustanovenia § 53 odsek 4 OZ, za neprijateľné podmienky uvedené v spotrebiteľskej zmluve sa považujú najmä ustanovenia, ktoré

- a) má spotrebiteľ plniť a s ktorými sa nemal možnosť oboznámiť pred uzavretím zmluvy,
- b) dovoľujú dodávateľovi previesť práva a povinnosti zo zmluvy na iného dodávateľa bez súhlasu spotrebiteľa, ak by prevodom došlo k zhoršeniu vymožitelnosti alebo zabezpečenia pohľadávky spotrebiteľa,
- c) vylučujú alebo obmedzujú zodpovednosť dodávateľa za konanie alebo opomenutie, ktorým sa spotrebiteľovi spôsobila smrť alebo ujma na zdraví,
- d) vylučujú alebo obmedzujú práva spotrebiteľa pri uplatnení zodpovednosti za vady alebo zodpovednosti za škodu,
- e) umožňujú dodávateľovi, aby spotrebiteľovi nevydal ním poskytnuté plnenie aj v prípade, ak spotrebiteľ neuzavrie s dodávateľom zmluvu alebo od nej odstúpi,
- f) umožňujú dodávateľovi odstúpiť od zmluvy bez zmluvného alebo zákonného dôvodu a spotrebiteľovi to neumožňujú,
- g) oprávňujú dodávateľa, aby bez dôvodov hodných osobitného zreteľa vypovedal zmluvu uzavretú na dobu neurčitú bez primeranej výpovednej lehoty,
- h) prikazujú spotrebiteľovi, aby splnil všetky záväzky aj vtedy, ak dodávateľ nespĺnil záväzky, ktoré vznikli,
- i) umožňujú dodávateľovi jednostranne zmeniť zmluvné podmienky bez dôvodu dohodnutého v zmluve,
- j) určujú, že cena tovaru alebo služieb bude určená v čase ich splnenia, alebo dodávateľa oprávňujú na zvýšenie ceny tovaru alebo služieb bez toho, aby spotrebiteľ mal právo odstúpiť od zmluvy, ak cena dohodnutá v čase uzavretia zmluvy je podstatne prekročená v čase splnenia,
- k) požadujú od spotrebiteľa, ktorý nespĺnil svoj záväzok, aby zaplatil neprimerane vysokú sumu ako sankciu spojenú s nespĺnením jeho záväzku,
- l) obmedzujú prístup k dôkazom alebo ukladajú spotrebiteľovi povinnosť niesť dôkazné bremeno, ktoré by podľa práva, ktorým sa riadi zmluvný vzťah, mala niesť iná zmluvná strana,
- m) v prípade čiastočného alebo úplného nespĺnenia záväzku zo strany dodávateľa neprimerane obmedzujú alebo vylučujú možnosť spotrebiteľa domáhať sa svojich práv voči dodávateľovi vrátane práva spotrebiteľa započítať pohľadávku voči dodávateľovi,
- n) spôsobujú, že platnosť zmluvy uzatvorenej na dobu určitú sa po uplynutí obdobia, na ktorú bola zmluva uzavretá, predĺži, pričom spotrebiteľovi priznávajú neprimerane krátke obdobie na prejavenie súhlasu s predĺžením platnosti zmluvy,
- o) ktoré oprávňujú dodávateľa rozhodnúť o tom, že jeho plnenie je v súlade so zmluvou, alebo ktoré priznávajú právo zmluvu vykladať iba dodávateľovi,
- p) obmedzujú zodpovednosť dodávateľa, ak bola zmluva uzavretá sprostredkovateľom, alebo vyžadujú uzavretie zmluvy prostredníctvom sprostredkovateľa v osobitnej forme,
- r) vyžadujú v rámci dojednanej rozhodcovskej doložky od spotrebiteľa, aby spory s dodávateľom riešil výlučne v rozhodcovskom konaní.

Podľa § 53 ods. 5 OZ neprijateľné podmienky upravené v spotrebiteľských zmluvách sú neplatné.

Podľa § 54 ods. 1, 2 OZ, zmluvné podmienky upravené spotrebiteľskou zmluvou sa nemôžu odchyliť od tohto zákona v neprospech spotrebiteľa. Spotrebiteľ sa najmä nemôže vopred vzdať svojich práv, ktoré mu tento zákon priznáva, alebo si inak zhoršiť svoje zmluvné postavenie. V pochybnostiach o obsahu spotrebiteľských zmlúv platí výklad, ktorý je pre spotrebiteľa priaznivejší.

Podľa § 39 OZ neplatný je právny úkon, ktorý svojím obsahom alebo účelom odporuje zákonu alebo ho obchádza alebo sa prieči dobrým mravom.

Podanou žalobou sa žalobca môže domáhať určenia bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru z úverovej zmluvy, a to bez potreby preukazovania naliehavého právneho záujmu. V zmysle ust. § 137 písm. c/ zákona č. CSP, podľa ktorého žalobou možno požadovať, aby sa rozhodlo o určení, či tu právo je alebo nie je, ak je na tom naliehavý právny záujem; naliehavý právny záujem nie je potrebné preukazovať, ak

vyplýva z osobitného právneho predpisu. Týmto osobitným predpisom je zák. č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa v znení neskorších predpisov, ktorý v ust. § 3 ods. 5 umožňuje spotrebiteľovi proti porušeniu práv a povinností ustanovených zákonmi domáhať sa proti porušiteľovi na súde ochrany svojho práva (porov. uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 6Cdo 27/2018).

V súvislosti argumentáciou žalovaného o nemožnosti podania žaloby z dôvodu, že zmluva je od roku 2012 ukončená a doplatená súd poukazuje na judikatúru Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, a to rozsudok sp. zn. 6Cdo 127/2017, v zmysle ktorého cit.: „Podľa dovolacieho súdu v prípade žaloby o určenie neprijateľnosti zmluvnej podmienky z hľadiska vecnej legitímácie (na strane žalobcov) nemá právny význam zánik záväzku splnením dlhu (nie vždy splnenie dlhu má za následok zánik celého právneho vzťahu). Ako už bolo uvedené vyššie predmetná žaloba vychádza zo zákonnej požiadavky, podľa ktorej spotrebiteľské zmluvy nesmú zásadne obsahovať neprijateľné zmluvné podmienky. To sa okrem iného prejavuje v povinnosti dodávateľa nepoužívať v spotrebiteľských zmluvách neprijateľné podmienky. V tomto prípade nejde o nárok z právneho vzťahu, ktorého právnym dôvodom je zmluva, teda o nárok vyplývajúci zo zmluvy, ale o nárok, ktorý vyplýva priamo zo zákona. V konaní o neprijateľnosť zmluvnej podmienky zánik záväzku splnením (prípadne aj zánik celého právneho vzťahu) nemôže mať žiaden vplyv na žalobcami uplatnený nárok a teda ani na ich vecnú legitímáciu. Žalobcovia preto aj v prípade, že nárok uplatnili žalobou po zániku záväzkového právneho vzťahu, sú nositeľmi hmotného oprávnenia, o ktoré v konaní ide, a teda majú v predmetnom spore vecnú aktívnu legitímáciu. Opačný názor by v podstate znamenal odňatie možnosti spotrebiteľovi domáhať sa práva na ochranu pred neprijateľnými podmienkami v spotrebiteľských zmluvách žalobou na súde, čo odporuje čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky ako aj Smernici Rady 93/13/EHS z 5. apríla 1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách (ďalej len „Smernica“).“

Právny vzťah medzi účastníkmi konania bolo potrebné posúdiť podľa ZoSÚ. Zároveň však nepochybne zmluvný vzťah je potrebné považovať aj za spotrebiteľskú zmluvu podľa § 52 a nasl. OZ, keďže žalobca vystupuje v pozícii spotrebiteľa a žalovaný v pozícii dodávateľa.

Neprijateľnou zmluvnou podmienkou je podmienka, ktorá vyvoláva v neprospech spotrebiteľa ako slabšej zmluvnej strany hrubú nerovnováhu. Znak neprijateľnej zmluvnej podmienky napĺňa nielen podmienka, ktorá je neprimeraná (napr. neprimeraná sankcia za porušenie záväzku spotrebiteľa), ale aj podmienka, ktorá je neurčitá alebo je v rozpore s „ratio legis“ zákonného ustanovenia, podľa ktorého bola dojednaná. Za neprijateľnú považuje odvolací súd aj zmluvnú podmienku, ktorá vyjadruje finančný záväzok spotrebiteľa za plnenie, ktoré mu po materiálnej stránke nie je dodané a slúži v skutočnosti záujmom dodávateľa (tzv. teória skutočného plnenia).

OZ obsahoval v znení účinnom v čase uzavretia úverovej zmluvy demonštratívny výpočet neprijateľných zmluvných podmienok. To znamená, že súdu nebráni žiadna prekážka, aby vyvodil dôsledky zo zmluvného dojednania štandardnej formulárovej zmluvy, ak spôsobuje hrubú nerovnováhu v právach a povinnostiach medzi dodávateľom a spotrebiteľom v neprospech spotrebiteľa podľa § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Žalobca ako spotrebiteľ a ako slabšia strana sporu, nemal možnosť participovať na vytvorení formulárovej zmluvy a nepochybne je z hľadiska informovanosti a vyjednávacej pozície slabšou stranou (rozsudok Krajského súdu v Prešove sp. zn. 9CoCsp 19/2021).

Bezúročnosť a bezpoplatkovosť spotrebiteľského úveru v dôsledku nesprávne uvedeného RPMN vo forme rozpätie sadzby, rovnako tiež neprijateľné zmluvné podmienky, ktoré sú predmetom tohto konania, boli posúdené zo strany všeobecných súdov a súd nevidí dôvod na odklon od uvedených rozhodnutí a v ďalšom na ne bez ďalšieho poukazuje.

K bezúročnosti a bezpoplatkovosti z dôvodu uvedenia výšky RPMN vo forme rozpätia

„Je nevyhnutné s ohľadom na princíp transparentnosti poukázať na ratio decidendi rozsudku Súdneho dvora (šiesta komora) z 19. decembra 2019 vo veci C-290/19, v bodoch 25-35. Na jednej strane

tak článok 3 písm. i) smernice 2008/48, ktorý vymedzuje RPMN v tom zmysle, že predstavuje „celkové náklady spotrebiteľa spojené s úverom, vyjadrené ako percento ročne z celkovej výšky úveru“, ukladá povinnosť stanoviť presný percentuálny podiel. Na druhej strane z článku 19 ods. 1 smernice 2008/48 v spojení s časťou I prílohy I tejto smernice vyplýva, že RPMN sa vypočíta podľa matematického vzorca, ktorý je uvedený v tejto prílohe, a mal by s presnosťou na jedno desatinné miesto odrážať všetky existujúce alebo budúce záväzky dohodnuté medzi veriteľom a spotrebiteľom. Odsek 5 druhý pododsek tohto článku 19 navyše uvádza, že výpočet RPMN musí byť jednotný. Ako správne poznamenala slovenská vláda vo svojich písomných pripomienkach, dodržanie uvedených požiadaviek môže viesť len k jedinému konkrétnemu výsledku, ktorý je vyjadrený s presnosťou na jedno desatinné miesto. Tento výklad je okrem toho potvrdený cieľom, ktorý sleduje smernica 2008/48, a funkciou, ktorú plní RPMN v systéme vytvorenom touto smernicou. V tejto súvislosti treba pripomenúť, že smernica 2008/48 bola prijatá s dvojakým cieľom, a to zabezpečiť všetkým spotrebiteľom v Únii vysokú a rovnocennú úroveň ochrany ich záujmov a uľahčiť vznik riadne fungujúceho vnútorného trhu so spotrebiteľskými úvermi (rozsudok z 5. septembra 2019, Pohotovosť, C-331/18, EU:C:2019:665, bod 41 a citovaná judikatúra). Z odôvodnenia 19 tejto smernice vyplýva, že jej cieľom je najmä zabezpečiť, aby spotrebiteľ dostal pred uzavretím zmluvy o úvere primerané informácie najmä o RPMN v celej Únii, čo mu umožní porovnať tieto miery. Súdny dvor mal príležitosť zdôrazniť, že pre spotrebiteľa má RPMN zásadný význam ako celkové náklady na úver predložené vo forme sadzby vypočítanej podľa jednotného matematického vzorca. Táto sadzba totiž umožňuje spotrebiteľovi posúdiť z hospodárskeho hľadiska rozsah záväzku, ktorý obsahuje uzavretie zmluvy o úvere (pozri v tomto zmysle rozsudky z 21. apríla 2016, Radlinger a Radlingerová, C-377/14, EU:C:2016:283, bod 90 a citovanú judikatúru; z 9. novembra 2016, Home Credit Slovakia, C-42/15, EU:C:2016:842, bod 66 a citovanú judikatúru, ako aj z 20. septembra 2018, EOS KSI Slovensko, C-448/17, EU:C:2018:745, bod 64). Z tohto hľadiska informačná povinnosť uvedená v článku 10 ods. 2 smernice 2008/48, podľa ktorej zmluva o úvere zrozumiteľne a stručne uvádza RPMN, prispieva k dosiahnutiu cieľov sledovaných touto smernicou (pozri v tomto zmysle rozsudok z 5. septembra 2019, Pohotovosť, C-331/18, EU:C:2019:665, bod 42 citovanú judikatúru), najmä cieľa vysokej úrovne ochrany spotrebiteľa. Treba konštatovať, že ak by bolo prípustné upraviť v zmluve o úvere RPMN nie ako jednu konkrétnu hodnotu, ale ako rozpätie uvádzajúce najnižšiu a najvyššiu hodnotu, nebolo by splnené kritérium zrozumiteľnosti a stručnosti stanovené v článku 10 ods. 2 smernice 2008/48. Toto kritérium je pritom podstatné na to, aby mohol spotrebiteľ tak, ako to uvádza odôvodnenie 31 tejto smernice, poznať svoje práva a povinnosti vyplývajúce zo zmluvy o úvere. Použitie takéhoto rozpätia totiž môže nielen sťažiť posúdenie celkových nákladov úveru, ale tiež môže uviesť spotrebiteľa do omylu, pokiaľ ide o skutočný rozsah jeho záväzku. Treba dodať, že v tejto súvislosti nie je relevantná okolnosť, ktorú uvádza vnútroštátny súd, že v čase, keď veriteľ predložil spotrebiteľovi ponuku na uzavretie zmluvy o úvere, údajne nepoznal niektoré informácie, najmä dátum čerpania úveru alebo dátum uzavretia zmluvy. Smernica 2008/48 totiž v časti II prílohy I upravuje dodatočné predpoklady určené na uľahčenie výpočtu RPMN v prípade, že nie sú známe určité skutočnosti, alebo ak ich nie je možné určiť z iných dôvodov. Ak teda nie je známy dátum čerpania úveru, veriteľ môže na presný výpočet RPMN uplatniť dodatočné predpoklady upravené najmä v časti II písm. a) až c) prílohy I smernice 2008/48. Rovnako platí, že ak nie je známy dátum uzavretia zmluvy, časť II písm. f) bod ii) prílohy I tejto smernice stanovuje, že sa predpokladá, že dňom prvého čerpania je deň, ktorý vyplýva z najkratšieho intervalu medzi týmto dátumom a dátumom prvej platby, ktorú má spotrebiteľ uskutočniť. Preto najmä vzhľadom na uvedené predpoklady, ktorých cieľom je uľahčiť jednotný výpočet RPMN, nemožno tvrdiť, že ak sú takéto skutočnosti neznáme, je uvedenie RPMN ako jednej konkrétnej hodnoty nemožné alebo neprimerane ťažké.“

K bodu 49 úverovej zmluvy: „Poplatok za vedenie úverového účtu (zahrnutý v splátke) 1,99 EUR / 59,95 Sk.“

„27. Vo vzťahu k odvolaniu žalobkyne čo do zamietnutia žaloby v časti o vyslovenie neprijateľných zmluvných podmienok vyjadrených v bode 43 Zmluvy, týkajúcich sa poplatku za vedenie účtu vo výške 1,99 eur a v § 2 Hlavy 18 Úverových podmienok spoločnosti HOME Credit Slovakia, a.s. k úverovej zmluve č. XXXXXXXXXX zo dňa 30.09.2012 čo do zmluvnej pokuty vo výške 17 eur v prípade omeškania klienta, odvolací súd uvádza, že v zmysle čl. 6 ods. 1 Smernice 93/13 nekalá zmluvná podmienka spotrebiteľa nezaväzuje a v tejto súvislosti dokonca nie je potrebné, aby spotrebiteľ túto podmienku vopred napadol. Cieľ, ktorým je posilnenie ochrany spotrebiteľa totiž nemožno dosiahnuť, pokiaľ by sami

spotrebiteľia boli povinní namietat' nekalý charakter zmluvnej podmienky. Účinnú ochranu spotrebiteľa možno zaručiť len v prípade, ak je vnútroštátnemu súdu priznaná možnosť posúdiť ex offio takúto podmienku. Vnútroštátny súd je povinný preskúmať ex offio nekalý charakter zmluvnej podmienky, lenčo má k dispozícii právne a skutkové okolnosti potrebné na tento účel. Ak takúto podmienku považuje za nekalú, musí sa zdržať jej uplatnenia, s výnimkou prípadu, keď spotrebiteľ proti tomuto namieťa. Vnútroštátny súd má túto povinnosť aj vtedy, ak preveruje svoju miestnu príslušnosť (vid' rozsudok Súdneho dvora EÚ zo 04.06.2009, PANNON GSM, C-243/08, 2009 I-04713)

28. Oprávnenosť súdu vysloviť v rozsudku nekalosť zmluvnej podmienky vyplýva z ust. § 298 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z.z. CSP. Za situácie, keď vyslovenia neplatnosti zmluvnej podmienky sa dovoľáva strana sporu priamo v žalobe, je povinnosťou súdu o tom rozhodnúť. Znenie zmluvných podmienok uvedených v zmluve o úvere č. XXXXXXXXXX zo dňa 30.09.2012 v bode 43, ako aj v § 2 Hlavy 18, ktoré sú konkretizované v žalobe aj v petite tohto rozsudku, treba vyhodnotiť ako neprijateľné, keďže slúžia potrebám dodávateľa a ide o podmienky, ktoré vyjadrujú finančný záväzok spotrebiteľa za činnosť v prospech veriteľa, slúžiaci jeho záujmom. Poplatková povinnosť za zriadenie účtu za účelom poskytnutia úveru je vedľajším produktom úverového vzťahu, na základe ktorého dodávateľ má možnosť získavať prehľad o plneniach spotrebiteľa v súvislosti s poskytnutým mu úverom. Pre spotrebiteľa nie je nutné mať zriadený účet na to, aby mal prehľad o výške splateného úveru, lebo si môže viesť sám svoju evidenciu a v prípade potreby ako dôkaz mu poslúžia napr. prevodné príkazy, poštové poukážky a pod. Z uvedeného je možné vyvodit', že požiadavku na zaplatenie poplatku za vedenie úverového účtu je možné vyhodnotiť ako nekalú obchodnú praktiku, spôsobujúcu nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán a to aj vtedy, ak výška poplatku je 1,99 eur mesačne. Odvolací súd preto uzavrel, že veriteľ požadoval od spotrebiteľky zaplatenie poplatku bez toho, aby poskytol spotrebiteľke nejakú službu, teda toto finančná plnenie slúžilo výhradne potrebám dodávateľa na evidovanie jeho účtovných operácií.“ (rozsudok Krajského súdu v Prešove sp. zn. 19Co/78/2019)

K bodu 56 úverovej zmluvy: „Poplatok za možnosť zmeny výšky a počtu splátok (zahrnutý v splátke) 0,30 EUR / 9,04 SKK.“

„14. Odvolací súd poukazuje na bod 58 úverovej zmluvy, kde je uvedené, že účastníci uzavreli dohodu o možnosti zmeny výšky a počtu splátok (dopísané je „ÁNO“) za poplatok 0,30 Eur zahrnutý v splátke. Z uzatvorenej Úverovej zmluvy zo dňa 16.11.2010 nevyplýva možnosť spotrebiteľky odmietnuť ponúkanú doplnkovú službu. Rovnako tak nemožno vyvodit', na aké protiplnenie vznikne žalobkyni zaplatením poplatku za možnosť zmeny výšky a počtu splátok nárok.

15. Podľa predloženého formulára Úverovej zmluvy, jeho súčasťou boli i doplnkové služby bez akejkoľvek zmienky o možnosti odmietnutia týchto doplnkových služieb zo strany spotrebiteľa. Takto vopred naformulované doplnkové služby nemožno hodnotiť inak ako jednu z podmienok uzatvorenia zmluvy o úvere.

16. Odvolací súd má za to, že zo zmluvy nevyplýva a ani nie je jasné za aký úkon či službu by mal byť takýto poplatok zaplatený (dokonca v rámci splátky) a navyše žiadne reálne protiplnenie zo strany veriteľa (za ktoré by mala žalobkyňa platiť) nebolo žalobkyni poskytnuté. Odvolací súd poukazuje na to, že zmluvná podmienka je vopred daná vo formulárovej zmluve, ktorej obsah vopred pripravil dodávateľ a ktorej obsah (okrem výšky úveru) spotrebiteľka nemôže ovplyvniť ani upraviť. Teda možno mať odôvodnené pochybnosti o jej individuálnom dojednaní podľa ust. § 53 ods. 2 OZ. V tomto odvolací súd poukazuje aj na transparentnosť zmluvných podmienok vyplývajúcu zo Smernice Rady č. 93/13/EHS a zákona na ochranu spotrebiteľa v spojení s ust. Občianskeho zákonníka.

17. Odvolací súd súhlasí s odvolacími námietkami žalobkyne, že súd prvej inštancie vec nesprávne právne posúdil, keď uvedenú doplnkovú službu nepovažoval za neprijateľnú zmluvnú podmienku a uspokojil sa iba s tvrdením, že túto podmienku považuje za individuálne dojednanú a taktiež že so žiadneho ustanovenia úverovej zmluvy nevyplýva, aby táto dohoda bola podmienkou uzavretia úverovej zmluvy. Na základe uvedeného, je možné súhlasiť s odvolacími námietkami žalobkyne, že súd prvej inštancie nenáležite zistil, či uvedenú doplnkovú službu bolo možné považovať za neprijateľnú zmluvnú podmienku, keď sa uspokojil iba s tvrdením, že túto podmienku považuje sa individuálne dojednanú a taktiež, že zo žiadneho ustanovenia Úverovej zmluvy nevyplýva, aby takáto dohoda bola podmienkou uzatvorenia Úverovej zmluvy.

18. Odvolací súd má za to, že sa o neprijateľnú zmluvu podmienku jedná. Tak ako to má na mysli ust. § 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka uvedený poplatok predstavuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach strán v neprospech spotrebiteľky. Tak ako to odvolací súd konštatoval už vyššie.“ (rozsudok Krajského súdu v Prešove sp. zn. 23CoCsp 24/2020)

K § 3 Hlava 5 Úverových zmluvných podmienok spoločnosti Home Credit Slovakia, a.s.: „Klient je povinný ako variabilný symbol uvádzať číslo ÚZ, prípadne iný variabilný symbol písomne oznámený spoločnosťou. Neuvedenie správneho variabilného symbolu je považované za neuhradenie splátky úveru so všetkými s tým spojenými právnymi dôsledkami.“

„13. Pokiaľ ide o prvý žalobný petit žalobcu, v ktorom sa domáha určenia neprijateľnej zmluvnej podmienky v § 4 hlavy 5. Úverových zmluvných podmienok spoločnosti Home Credit Slovakia, a.s., v tejto súvislosti súd poukazuje na právoplatný rozsudok Okresného súdu Prešov sp. zn. 29C/193/2010 zo dňa 16.12.2014, ktorý nadobudol právoplatnosť a v ktorom súd prvého stupňa žalovanému uložil povinnosť zdržať sa v právnych vzťahoch so spotrebiteľmi zmluvných formulárov a vo všeobecných obchodných podmienkach uvádzať znenie zmluvnej podmienky, a to: „Neuvedenie správneho variabilného symbolu na poštových poukážkach alebo na príkaze na úhradu je považované ako neuhradenie splátky úveru so všetkými s tým spojenými právnymi dôsledkami.“ Súd 1. stupňa v odôvodnení svojho rozsudku uviedol, že v danom prípade následok neuhradenia splátky úveru z dôvodu neuvedenia správneho variabilného symbolu súd posúdil ako neprimeranú sankciu vyvolávajúcu vážne právne dôsledky, napríklad následok okamžitej splatnosti úveru. Súd 1. stupňa vyslovil, že podľa jeho názoru žalovaný ako dodávateľ v prípade existencie iba jedného zmluvného záväzku so spotrebiteľom nemôže mať problém s priradením aj spotrebiteľom neidentifikovanej platby bez uvedenia variabilného symbolu a v prípade existencie viacerých záväzkov spotrebiteľa voči jednému dodávateľovi nastupuje zákonný predpoklad § 330 Obchodného zákonníka. Teda ak dlžník má voči veriteľovi niekoľko peňažných záväzkov a neurčí, ktorý záväzok plní, platenie sa týka najskôr záväzku, ktorého splnenie nie je zabezpečené alebo je najmenej zabezpečené. Inak záväzku najskôr splatného. Súd konštatoval, že okrem iného žalovaný na jednej strane sankcionuje spotrebiteľa za neuvedenie variabilného symbolu právnym dôsledkom neuhradenia splátky úveru, avšak na druhej strane, si vyhradzuje právo platby poukázané spotrebiteľmi započítať na úhradu ich záväzkov podľa termínov ich splatnosti a to od záväzku najstaršieho s tým, že v prípade rovnakých záväzkov s rovnakým dátumom splatnosti bude úhrada použitá najprv na istinu, potom na úroky a následne na ďalšie príslušenstvo vrátane sankcií. Súd túto podmienku považoval za neprijateľnú v súlade s § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka, ktorá spôsobuje nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa.“ (rozsudok Okresného súdu Prešov sp. zn. 7Csp/19/2022)

§ 6 Hlava 5 Úverových zmluvných podmienok spoločnosti Home Credit Slovakia, a.s.: „Zmluvné strany sa dohodli, že spoločnosť nie je viazaná tým, na aký účel klient platbu spoločnosti určí. Spoločnosť je oprávnená započítať platbu klienta na pohľadávky spoločnosti v tomto poradí: na záväzky klienta voči spoločnosti, ktoré vznikli z iného titulu ako z ÚZ, na zmluvné pokuty, na príslušenstvo úveru vrátane sankčného úroku, na vrátenie úveru, na ostatné pohľadávky z ÚZ. Platba sa započíta v uvedenom poradí vždy na pohľadávku najskôr splatnú. Spoločnosť je oprávnená použiť platbu klienta na úhradu svojich pohľadávok i v inom, ako vyššie uvedenom poradí.“

„Pokiaľ si žalovaný v § 8 Hlavy 5 zmluvy uviedol, že zmluvné strany sa dohodli, že spoločnosť nie je viazaná tým, na aký účel klient platbu spoločnosti určí. Spoločnosť je oprávnená započítať platbu klienta na pohľadávky spoločnosti v tomto poradí: na záväzky klienta voči spoločnosti, ktoré vznikli z iného titulu ako z ÚZ, na zmluvné pokuty, na príslušenstvo úveru vrátane sankčného úroku, na vrátenie úveru, na ostatné pohľadávky z ÚZ. Platba sa započíta v uvedenom poradí vždy na pohľadávku najskôr splatnú. Spoločnosť je oprávnená použiť platbu klienta na úhradu svojich pohľadávok i v inom, ako vyššie uvedenom poradí, toto ustanovenie obchodných podmienok odporuje ust. § 566 ods. 2, § 53 ods. 1, § 54 ods. 1 Občianskeho zákonníka, ktoré zakazujú zhoršovať postavenie spotrebiteľa či započítavať pohľadávky v neprospech spotrebiteľa. Rovnako tak je zakázané započítať si v neprospech spotrebiteľa nesplatené pohľadávky, čo žalovaný evidentne zrejme nemienil rešpektovať. V tomto smere súd prvej inštancie poukazuje na rozsudok Krajského súdu Prešov z 20. 09. 2011, sp. zn. 6Co 39/2011, ktorý uvádza: Ak zmluva umožňuje ľubovôľu dodávateľa v tak závažnej otázke, akou je rozhodovanie o účele platby, a teda svojvoľné rozhodovanie o výške nielen príslušenstva, ale v konečnom

dôsledku aj o výške samotnej istiny pohľadávky, nerešpektujúc pritom určenie účelu platby zo strany spotrebiteľa, je zmluva v tejto časti hrubo nevyvážená. Ustanovenie zmluvy vedúce k opísanému stavu je v neprospech spotrebiteľa a pokiaľ nie je spotrebiteľom osobitne vyjednané, ale je v rámci kontraktácie nadiktované v režime tzv. štandardnej typovej (adhéznej) zmluvy, ide vždy o neprijateľnú zmluvnú podmienku.“ (rozsudok Okresného súdu Poprad sp. zn. 20Csp 2/2019)

§ 3 Hlavy 17 Úverových zmluvných podmienok spoločnosti Home Credit Slovakia, a.s.: V prípade omeškania s úhradou splátky úveru dlhšieho ako 7 dní je klient ďalej povinný zaplatiť spoločnosti zmluvnú pokutu vo výške 15 % a v prípade splátky RÚ I. alebo RÚ II. 8 % z čiastky, s ktorej úhradou je v omeškani. Spoločnosť je oprávnená klientovi vyúčtovať a klient je povinný na základe tohto vyúčtovania uhradiť spoločnosti poplatok za upomienku vo výške 4,- EUR/ 120,50 SKK v prípade prvej upomienky a 12,- EUR/ 361,51 SKK v prípade druhej a ďalšej upomienky. Upomienku je spoločnosť oprávnená poslať taktiež prostredníctvom telefonického spojenia, GSM technológie, sms správ a internetu.

„Čo sa týka podmienok, ktoré boli vyslovené za neprijateľné, takisto v celom rozsahu sa stotožňuje s odôvodnením súdu prvej inštancie tak vo vzťahu k nesprávnemu údaju o variabilnom symbole a následkoch, ktoré s týmto sú spojené, ako aj zmluvnej pokute a poplatkov za upomienku. K týmto veciam už boli aj prijaté rozhodnutia, že pri takýchto zmluvných podmienkach je potrebné hodnotiť jednak obsah týchto podmienok, jednak protihodnotu dodávateľa, čo je zrejmé, že z týchto podmienok nijaká protihodnota spotrebiteľovi nie je ponúknutá.“ (rozsudok Krajského súdu v Prešove sp. zn. 18Co 90/2018).

„Obchodné podmienky v spotrebiteľských zmluvách majú slúžiť k tomu, aby nebolo nevyhnutné do každej zmluvy prepisovať dojednania technického a vysvetľujúceho charakteru a nesmú slúžiť k tomu, aby do nich často v neprehľadnej, zložitej formulovanej a malým písmom písanej forme skryl dodávateľ dojednania, ktoré sú pre spotrebiteľa nevýhodné a o ktorých predpokladá, že ujdú jeho pozornosti (napríklad rozhodcovské doložka alebo dojednanie o zmluvnej pokute). Pokiaľ tak dodávateľ urobí, takému konaniu nemožno priznať právnu ochranu (nález Ústavného súdu Českej republiky sp. zn. ÚS 3512/11 z 11.11.2013).

Vo vyrubovaní poplatku za výzvu na zaplatenie dlžnej čiastky a upomienok obdobného charakteru je zrejмый vlastný ekonomický záujem žalobcu ako veriteľa. Na poplatok spojený s upomienkou na zaplatenie dlžnej čiastky, nemá žalobca zákonný nárok, keďže poplatok je pokrytý už v zmluvne dojednanom úroku (odplate) za poskytnutý úver (úrok z úveru).“ (rozsudok Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 16Co/95/2018 zo dňa 27.8.2019).

§ 5 Hlava 17 Úverových zmluvných podmienok spoločnosti Home Credit Slovakia, a.s.: „Klient vyhlasuje že predlžuje premlčaciu dobu všetkých práv, ktoré vznikli spoločnosti v súvislosti s uzatvorením ÚZ, ÚP, Zmluvy o RÚ I., Zmluvy o RÚ II., najmä právo na vrátenie úveru alebo RÚ I., RÚ II., právo na úhradu príslušenstva a zmluvných pokút, prípadne práva, ktoré jej vznikli v dôsledku skončenia záväzkového vzťahu z ÚZ, Zmluvy o RÚ I. alebo RÚ II., a to na dobu 10 tich rokov odo dn̄a, kedy premlčacia lehota začala po prvý raz plynúť.“

Odvolací súd nevidí dôvod na vylúčenie aplikácie priaznivejšieho ustanovenie o premlčacej dobe trojročnej podľa Občianskeho zákonníka oproti premlčacej dobe štvorročnej typickej podľa Obchodného zákonníka, a to s poukazom na ust. § 54 ods. 1 OZ. Občiansky zákonník ako kódex občianskeho súkromného práva úpravu premlčania má a je pre nepodnikateľov výhodnejšia (porov. tiež uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 25.1.2011 sp. zn. 5 M Cdo 20/2009). (rozsudok Krajského súdu v Prešove sp. zn. 20Co 64/2012)

„24. Pokiaľ ide o neprijateľnú zmluvnú podmienku uvedenú v § 4, hlavy 8 podľa ktorej, klient vyhlasuje, že predlžuje premlčaciu dobu všetkých práv vzniknutých spoločnosti v súvislosti s poskytnutím úveru klientovi, najmä právo na vrátenie úveru, právo na úhradu príslušenstva a zmluvných pokút a práva prípadne vzniknuté v dôsledku ukončenia úverovej zmluvy, a to na dobu desiatich rokov odo dňa, kedy premlčacie lehota začala po prvý raz plynúť. Súd uvedenú podmienku v celom rozsahu považuje za neprijateľnú. Súd uvádza pokiaľ ide o predĺženie premlčacej doby, akékoľvek predlžovanie premlčacej doby na 10 rokov je pre súd absolútne neprípustné. Vytvára sa tým bezprecedentné časové zvýhodnenie

veriteľa, čo na druhej strane automaticky vedie k oslabeniu právneho postavenia spotrebiteľa. Takéto závažné ustanovenie o predĺžení premlčacej doby až na 10 rokov je uvedené iba v úverových zmluvných podmienkach spoločnosti Home Credit Slovakia, a.s., ktoré nie sú podpísané žalobkyňou ako dlžníkom. Je potrebné si uvedomiť, aké problematické je vôbec čítanie týchto zmluvných podmienok, ktoré sú písané miniatúrnym, takmer nečitateľným písmom a samotné predĺženie takejto premlčacej doby až na 10 rokov, podľa názoru súdu spôsobuje nadvládu veriteľa nad dlžníkom aj z pohľadu samotnej vymáhateľnosti práva a ide v podstate o znegovanie samotného inštitútu premlčania v záväzkových vzťahov (rozsudok Okresného súdu Prešov 16Csp/86/2020 zo dňa 10. septembra 2020). O neprijateľnosti tejto zmluvnej podmienky zároveň rozhodol aj Okresný súd Vranov nad Topľou v rozsudku 3C/213/2011 zo dňa 28. novembra 2011, keď uviedol - ustanovenie, obsahom ktorého je vyhlásenie žalovanej, že predlžuje premlčaciu dobu všetkých práv, ktoré vznikli spoločnosti v súvislosti s uzatvorením úverovej zmluvy a úverových podmienok, najmä právo na vrátenie úveru, právo na náhradu príslušenstva a zmluvných pokút, prípadne práva, ktoré vznikli v dôsledku skončenia záväzkového vzťahu z tejto úverovej zmluvy, a to na dobu desiatich rokov odo dňa kedy premlčacia lehota začala po prvý raz plynúť spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa, a preto predmetné ustanovenie súd vyhlásil za neprijateľnú zmluvnú podmienku, ktorá je podľa § 53 ods. 5 OZ neplatná. Tento rozsudok bol potvrdený aj rozsudkom Krajského súdu Prešov spisová značka 20Cp/64/2012 zo dňa 29. novembra 2012.“ (rozsudok Okresného súdu Prešov sp. zn. 7Csp 33/2021)

§9 Hlava 17 Úverových zmluvných podmienok spoločnosti Home Credit Slovakia, a.s.: „ÚZ, ÚP, Metodická príručka, Metodická príručka KK a zabezpečovacie vzťahy, ako aj vzťahy vzniknuté následne na základe uvedených zmluvných vzťahov, sa riadia príslušnými ustanoveniami Obchodného zákonníka, v znení neskorších predpisov, ako aj ustanoveniami Občianskeho zákonníka, v platnom znení.“

„Súdy už vo svojich viacerých rozhodnutiach judikovali, že všetky spotrebiteľské zmluvy, vrátane tých, ktoré boli uzatvorené podľa Obchodného zákonníka, majú občianskoprávny charakter. Ak by z pôsobnosti § 54 ods. 1 Obchodného zákonníka mali byť vyňaté niektoré typy spotrebiteľských zmlúv, zákonodarca by to explicitne upravil. Ustanovenia § 54 ods. 1 OZ sleduje vylúčenie dopadu nepriaznivejšieho právneho následku na spotrebiteľa, oproti následku, ktorý dopadá na spotrebiteľa podľa „tohto“ zákona, pričom je logické, že zákonodarca tým rozumel Občianskeho zákonníka. Ustanovenie § 54 ods. 1 Občianskeho zákonníka treba vykladať tak, že v prípade dualistickej právnej úpravy inštitútov súkromného práva (napr. odstúpenia od zmluvy) sa na spotrebiteľské právne vzťahy nepoužije obchodné právo, ak by sa aplikáciou konkrétnej zmluvnej podmienky postavenie spotrebiteľa oproti občianskoprávnej úprave zhoršilo. Napokon nejasnosti v tomto smere už odstránil zákon č. 102/2014 Z. z., ktorý doplnil § 52 ods. 2 Občianskeho zákonníka o nasledovnú vetu: „na všetky právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, sa vždy prednostne použijú ustanovenia Občianskeho zákonníka, aj keď by sa inak mali použiť normy obchodného práva“. Keďže k tomuto ustanoveniu neexistuje prechodné ustanovenie, je potrebné ho aplikovať od účinnosti spomínaného zákona, a to aj na skôr vzniknuté právne vzťahy. Tento právny záver totiž vyslovil Najvyšší súd Slovenskej republiky v rozhodnutí 3MCdo 12/2014 zo dňa 21.04.2015.“ (rozsudok Okresného súdu Prešov sp. zn. 10C 56/2016)

Majúc na zreteli uvedené súd rozhodol tak, ako je uvedené vo výroku rozsudku.

Súd zamietol návrh na vykonanie dôkazu prehľadom splátok úveru zo strany žalobcu, nakoľko takýto dôkaz nemá priamy súvis s konaním vo veci, ktorého rozsah (petit, teda čoho sa domáha podanou žalobou) určil samotný žalobca, nie je pre rozhodnutie vo veci potrebný a nakoniec jeho vyžiadanie by nehospodárne predĺžilo konanie, nakoľko by muselo dôjsť k jeho odročeniu bez zmeny podstaty veci.

O trovách konania bolo rozhodnuté podľa 255 ods. 1 CSP, podľa ktorého strane, ktorá mala vo veci plný úspech, súd prizná náhradu trov potrebných na účelné uplatňovanie alebo bránenie práva proti strane, ktorá vo veci úspech nemala. Žalobca bol v konaní plne úspešný, preto neúspešnému žalovanému súd uložil povinnosť nahradiť žalobcovi trovy konania v rozsahu 100 %, o výške ktorých bude rozhodnuté samostatným uznesením po právoplatnosti tohto rozsudku.

Žalobca sa podanou žalobou domáhal určenia, že jemu poskytnutý úver na základe Úverovej zmluvy č. 4001036505 z 14.1.2010 (ďalej tiež „Zmluva“) je bezúročný a bezpoplatkový dôvodiac to absenciou obligatórnych náležitostí podľa § 4 ods. 2 zákona č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch (ďalej len

ZoSÚ). Rovnako tak sa domáhal určenia neprijateľných zmluvných podmienok obsiahnutých v zmluve a v úverových zmluvných podmienkach uvedených vo výroku rozsudku.

Žalovaný sa k žalobe písomne vyjadril v tom smere, že žalobca sa domáha vyhlásenia bezúročnosti a bez poplatkovosti úveru na základe úverovej zmluvy č. 4001036505, ktorá je od roku 2012 predčasne ukončená a doplatená. Žalobca teda nemá absolútne žiadny naliehavý právny záujem na určení jej bezúročnosti a bez poplatkovosti. Pokiaľ svoju argumentáciu o určení bezúročnosti a bez poplatkovosti opiera o ustanovenie § 11 ods. 4 zákona č. 129/2010 Z.z. v znení: „Spotrebiteľ sa môže pred súdom domáhať určenia neplatnosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere alebo určenia bezúročnosti a bezpoplatkovosti poskytnutého spotrebiteľského úveru žalobou.18ba)“, považoval za nevyhnutné dodať, že žalovaná úverová zmluva bola uzatvorená v zmysle zákona č. 258/2001 Z.z., ktorý predmetné ustanovenie neobsahoval. V danom prípade by preto išlo o retroaktivitu, pričom zákaz retroaktivity je jedným zo základných právnych princípov demokratickej spoločnosti zaručujúci právnu istotu. Ustanovenie § 25 ods. 2 neumožňuje aplikáciu § 11 ods. 4 aj na právne vzťahy vzniknuté pred nadobudnutím účinnosti zákona č. 129/2010, ktoré ustanovenie nadobudlo platnosť a následne účinnosť až po ukončení úverovej zmluvy, teda stav existujúci v čase podania žaloby bez ohľadu na to, akým režimom (akou zákonnou úpravou) sa má spotrebiteľský úver spravovať, neumožňoval žalobcovi podať takú určovací žalobu, akú v danom prípade podal. Na základe uvedeného navrhol, aby súd žalobu zamietol a priznal mu nárok na náhradu trov konania.

Žalobca v replike konštatoval s poukazom na rozhodnutia súdov (uznesenie Krajského súdu v Prešove sp. zn. 20Co 295/2014, 20Co 67/2018, uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 6Cdo 27/2018, 6Ndc 20/2016, 3Ndc 1/2017, 2Co 1/2018, rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 6Cdo 127/2017, rozsudok Krajského súdu v Prešove sp. zn. 10Co 30/2018, 18Co 107/2017, 23Co 106/2017, 18Co 22/2015), že predmetná žaloba predstavuje efektívny procesný prostriedok pre neho ako spotrebiteľa, aby bola zabezpečená ochrana ohrozených a porušených práv v dôsledku nedodržania povinnosti žalovaného ako dodávateľa uvádzať v zmluve všetky obligatórne náležitosti v zmysle § 4 ods. 2 zákona č. 258/2001 Z.z. a nepoužívať neprijateľné zmluvné podmienky vo formulárových zmluvách, ako aj nekalých obchodných praktík pri ich uzatváraní.

Žalovaný právo na dupliku nevyužil.

Na prejednanie sporu súd nariadil pojednávanie, na ktoré sa nedostavil právny zástupca žalovaného, ktorý svoju neúčast' ospravedlnil a navrhol, aby súd prejednal vec bez jeho prítomnosti. Preto súd prejednal a rozhodol spor na pojednávaní v neprítomnosti žalovaného v súlade s ustanovením § 180 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilného sporového poriadku (ďalej len "CSP") s prihliadnutím na obsah spisu a vykonané dôkazy.

Na nariadenom pojednávaní súd vykonal dokazovanie listinnými dôkazmi, a teda úverovou zmluvou č. 4001036505 z 14.1.2010, Úverovými zmluvnými podmienkami spoločnosti Home Credit Slovakia a.s. (ďalej len „ZP“), výpočtom RPMN, ako aj ostatným spisovým materiálom a zistil tento skutkový stav:

Žalobca so žalovaným uzavreli dňa 14.1.2010 úverovú zmluvu č. 4001036505, z ktorej je zrejmé, že žalovaný poskytol žalobcovi úver vo výške 4000 eur s dohodnutou mesačnou splátkou vo výške 126,74 eur, s počtom splátok 48, ročnou úrokovou sadzbou 18,92% a RPMN od 20,4% do 21,5%. Celkové náklady spotrebiteľa predstavovali 1755,20 eur.

Z úverovej zmluvy plynie, že jej neoddeliteľnou súčasťou sú Úverové podmienky spoločnosti Home Credit Slovakia s tým, že dolupodpísaný klient svojím podpisom potvrdil, že je s nimi oboznámený, že sú mu všetky ustanovenia zrozumiteľné, považuje ich za dostatočne určité a prejavuje súhlas byť nimi viazaný.

Zo Zmluvy, z bodu 49. plynie cit: „Poplatok za vedenie úverového účtu (zahrnutý v splátke) 1,99 EUR / 59,95 Sk.“

Zo Zmluvy, z bodu 56. plynie cit: „Poplatok za možnosť zmeny výšky a počtu splátok (zahrnutý v splátke) 0,30 EUR / 9,04 SKK.“

Z § 3 Hlavy 5. ZP plynie cit.: „Klient je povinný ako variabilný symbol uvádzať číslo ÚZ, prípadne iný variabilný symbol písomne oznámený spoločnosťou. Neuvedenie správneho variabilného symbolu je považované za neuhradenie splátky úveru so všetkými s tým spojenými právnymi dôsledkami.“

Z § 6 Hlavy 5. ZP plynie cit.: „Zmluvné strany sa dohodli, že spoločnosť nie je viazaná tým, na aký účel klient platbu spoločnosti určí. Spoločnosť je oprávnená započítať platbu klienta na pohľadávky spoločnosti v tomto poradí: na záväzky klienta voči spoločnosti, ktoré vznikli z iného titulu ako z ÚZ, na zmluvné pokuty, na príslušenstvo úveru vrátane sankčného úroku, na vrátenie úveru, na ostatné pohľadávky z ÚZ. Platba sa započíta v uvedenom poradí vždy na pohľadávku najskôr splatnú. Spoločnosť je oprávnená použiť platbu klienta na úhradu svojich pohľadávok i v inom, ako vyššie uvedenom poradí.“

Z § 3 Hlavy 17. ZP plynie cit.: „V prípade omeškania s úhradou splátky úveru dlhšieho ako 7 dní je klient ďalej povinný zaplatiť spoločnosti zmluvnú pokutu vo výške 15 % a v prípade splátky RÚ I. alebo RÚ II. 8 % z čiastky, s ktorej úhradou je v omeškaní. Spoločnosť je oprávnená klientovi vyúčtovať a klient je povinný na základe tohto vyúčtovania uhradiť spoločnosti poplatok za upomienku vo výške 4,- EUR/ 120,50 SKK v prípade prvej upomienky a 12,- EUR/ 361,51 SKK v prípade druhej a ďalšej upomienky. Upomienku je spoločnosť oprávnená poslať taktiež prostredníctvom telefonického spojenia, GSM technológie, sms správ a internetu.“

Z § 5 Hlavy 17. plynie cit.: „Klient vyhlasuje že predlžuje premlčaciu dobu všetkých práv, ktoré vznikli spoločnosti v súvislosti s uzatvorením ÚZ, ÚP, Zmluvy o RÚ I., Zmluvy o RÚ II., najmä právo na vrátenie úveru alebo RÚ I., RÚ II., právo na úhradu príslušenstva a zmluvných pokút, prípadne práva, ktoré jej vznikli v dôsledku skončenia záväzkového vzťahu z ÚZ, Zmluvy o RÚ I. alebo RÚ II., a to na dobu 10 tich rokov odo dn'a, kedy premlčacia lehota začala po prvý raz plynúť.“

Z § 9 Hlavy 17. ZP plynie cit.: „ÚZ, ÚP, Metodická príručka, Metodická príručka KK a zabezpečovacie vzťahy, ako aj vzťahy vzniknuté následne na základe uvedených zmluvných vzťahov, sa riadia príslušnými ustanoveniami Obchodného zákonníka, v znení neskorších predpisov, ako aj ustanoveniami Občianskeho zákonníka, v platnom znení.“

Zistený skutkový stav takto právne posúdil

Podľa § 2 písm. b) zákona č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch v znení účinnom k 14.1.2010 (ďalej len „ZoSÚ“) zmluvou o spotrebiteľskom úvere zmluva, ktorou sa veriteľ zaväzuje poskytnúť spotrebiteľovi spotrebiteľský úver a spotrebiteľ sa zaväzuje poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a uhradiť celkové náklady spojené so spotrebiteľským úverom.

Podľa § 3 ods. 1, 2 ZoSÚ, veriteľom je fyzická osoba alebo právnická osoba, ktorá poskytuje spotrebiteľský úver v rámci svojho podnikania, v závislosti od formy poskytovaného spotrebiteľského úveru môže byť veriteľom aj predávajúci. Spotrebiteľom je fyzická osoba, ktorej bol poskytnutý spotrebiteľský úver na iný účel ako na výkon zamestnania, povolania alebo podnikania.

Podľa § 4 ods. 2 písm. j) ZoSÚ, zmluva o spotrebiteľskom úvere okrem všeobecných náležitostí musí obsahovať ročnú percentuálnu mieru nákladov a celkové náklady spotrebiteľa spojené so spotrebiteľským úverom, vypočítané na základe údajov platných v čase uzatvorenia zmluvy o spotrebiteľskom úvere.

Podľa § 4 ods. 3 ZoSÚ, ak však zmluva o spotrebiteľskom úvere neobsahuje náležitosti podľa odseku 2 písm. a), b), d) až j), k) a l), poskytnutý úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov.

Podľa § 52 ods. 1 zákona č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka v znení účinnom dňa 14.1.2010 (ďalej len „OZ“), spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom.

Podľa § 52 ods. 3 OZ, dodávateľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti.

Podľa § 52 ods. 4 OZ, spotrebiteľ je fyzická osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti.

Podľa § 53 ods. 1 OZ, spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len „neprijateľná podmienka“). To neplatí, ak ide o predmet plnenia, cenu plnenia alebo ak boli neprijateľné podmienky individuálne dojednané.

Podľa § 53 ods. 2, ods. 3 OZ, za individuálne dojednané zmluvné ustanovenia sa nepovažujú také, s ktorými mal spotrebiteľ možnosť oboznámiť sa pred podpisom zmluvy, ak nemohol ovplyvniť ich obsah. Ak dodávateľ nepreukáže opak, zmluvné ustanovenia dohodnuté medzi dodávateľom a spotrebiteľom sa nepovažujú za individuálne dojednané.

Podľa ustanovenia § 53 odsek 4 OZ, za neprijateľné podmienky uvedené v spotrebiteľskej zmluve sa považujú najmä ustanovenia, ktoré

- a) má spotrebiteľ plniť a s ktorými sa nemal možnosť oboznámiť pred uzavretím zmluvy,
- b) dovoľujú dodávateľovi previesť práva a povinnosti zo zmluvy na iného dodávateľa bez súhlasu spotrebiteľa, ak by prevodom došlo k zhoršeniu vymožitelnosti alebo zabezpečenia pohľadávky spotrebiteľa,
- c) vylučujú alebo obmedzujú zodpovednosť dodávateľa za konanie alebo opomenutie, ktorým sa spotrebiteľovi spôsobila smrť alebo ujma na zdraví,
- d) vylučujú alebo obmedzujú práva spotrebiteľa pri uplatnení zodpovednosti za vady alebo zodpovednosti za škodu,
- e) umožňujú dodávateľovi, aby spotrebiteľovi nevydal ním poskytnuté plnenie aj v prípade, ak spotrebiteľ neuzavrie s dodávateľom zmluvu alebo od nej odstúpi,
- f) umožňujú dodávateľovi odstúpiť od zmluvy bez zmluvného alebo zákonného dôvodu a spotrebiteľovi to neumožňujú,
- g) oprávňujú dodávateľa, aby bez dôvodov hodných osobitného zreteľa vypovedal zmluvu uzavretú na dobu neurčitú bez primeranej výpovednej lehoty,
- h) prikazujú spotrebiteľovi, aby splnil všetky záväzky aj vtedy, ak dodávateľ nespĺnil záväzky, ktoré vznikli,
- i) umožňujú dodávateľovi jednostranne zmeniť zmluvné podmienky bez dôvodu dohodnutého v zmluve,
- j) určujú, že cena tovaru alebo služieb bude určená v čase ich splnenia, alebo dodávateľa oprávňujú na zvýšenie ceny tovaru alebo služieb bez toho, aby spotrebiteľ mal právo odstúpiť od zmluvy, ak cena dohodnutá v čase uzavretia zmluvy je podstatne prekročená v čase splnenia,
- k) požadujú od spotrebiteľa, ktorý nespĺnil svoj záväzok, aby zaplatil neprimerane vysokú sumu ako sankciu spojenú s nespĺnením jeho záväzku,
- l) obmedzujú prístup k dôkazom alebo ukladajú spotrebiteľovi povinnosť niesť dôkazné bremeno, ktoré by podľa práva, ktorým sa riadi zmluvný vzťah, mala niesť iná zmluvná strana,
- m) v prípade čiastočného alebo úplného nespĺnenia záväzku zo strany dodávateľa neprimerane obmedzujú alebo vylučujú možnosť spotrebiteľa domáhať sa svojich práv voči dodávateľovi vrátane práva spotrebiteľa započítať pohľadávku voči dodávateľovi,

- n) spôsobujú, že platnosť zmluvy uzatvorenej na dobu určitú sa po uplynutí obdobia, na ktorú bola zmluva uzavretá, predĺži, pričom spotrebiteľovi priznávajú neprímerane krátke obdobie na prejavenie súhlasu s predĺžením platnosti zmluvy,
- o) ktoré oprávňujú dodávateľa rozhodnúť o tom, že jeho plnenie je v súlade so zmluvou, alebo ktoré priznávajú právo zmluvu vykladať iba dodávateľovi,
- p) obmedzujú zodpovednosť dodávateľa, ak bola zmluva uzavretá sprostredkovateľom, alebo vyžadujú uzavretie zmluvy prostredníctvom sprostredkovateľa v osobitnej forme,
- r) vyžadujú v rámci dojednanej rozhodcovskej doložky od spotrebiteľa, aby spory s dodávateľom riešil výlučne v rozhodcovskom konaní.

Podľa § 53 ods. 5 OZ neprijateľné podmienky upravené v spotrebiteľských zmluvách sú neplatné.

Podľa § 54 ods. 1, 2 OZ, zmluvné podmienky upravené spotrebiteľskou zmluvou sa nemôžu odchýliť od tohto zákona v neprospech spotrebiteľa. Spotrebiteľ sa najmä nemôže vopred vzdať svojich práv, ktoré mu tento zákon priznáva, alebo si inak zhoršiť svoje zmluvné postavenie. V pochybnostiach o obsahu spotrebiteľských zmlúv platí výklad, ktorý je pre spotrebiteľa priaznivejší.

Podľa § 39 OZ neplatný je právny úkon, ktorý svojím obsahom alebo účelom odporuje zákonu alebo ho obchádza alebo sa prieči dobrým mravom.

Podanou žalobou sa žalobca môže domáhať určenia bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru z úverovej zmluvy, a to bez potreby preukazovania naliehavého právneho záujmu. V zmysle ust. § 137 písm. c/ zákona č. CSP, podľa ktorého žalobou možno požadovať, aby sa rozhodlo o určení, či tu právo je alebo nie je, ak je na tom naliehavý právny záujem; naliehavý právny záujem nie je potrebné preukazovať, ak vyplýva z osobitného právneho predpisu. Týmto osobitným predpisom je zák. č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa v znení neskorších predpisov, ktorý v ust. § 3 ods. 5 umožňuje spotrebiteľovi proti porušeniu práv a povinností ustanovených zákonmi domáhať sa proti porušiteľovi na súde ochrany svojho práva (porov. uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 6Cdo 27/2018).

V súvislosti argumentáciou žalovaného o nemožnosti podania žaloby z dôvodu, že zmluva je od roku 2012 ukončená a doplatená súd poukazuje na judikatúru Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, a to rozsudok sp. zn. 6Cdo 127/2017, v zmysle ktorého cit.: „Podľa dovolacieho súdu v prípade žaloby o určenie neprijateľnosti zmluvnej podmienky z hľadiska vecnej legitímácie (na strane žalobcov) nemá právny význam zánik záväzku splnením dlhu (nie vždy splnenie dlhu má za následok zánik celého právneho vzťahu). Ako už bolo uvedené vyššie predmetná žaloba vychádza zo zákonnej požiadavky, podľa ktorej spotrebiteľské zmluvy nesmú zásadne obsahovať neprijateľné zmluvné podmienky. To sa okrem iného prejavuje v povinnosti dodávateľa nepoužívať v spotrebiteľských zmluvách neprijateľné podmienky. V tomto prípade nejde o nárok z právneho vzťahu, ktorého právnym dôvodom je zmluva, teda o nárok vyplývajúci zo zmluvy, ale o nárok, ktorý vyplýva priamo zo zákona. V konaní o neprijateľnosť zmluvnej podmienky zánik záväzku splnením (prípadne aj zánik celého právneho vzťahu) nemôže mať žiaden vplyv na žalobcami uplatnený nárok a teda ani na ich vecnú legitímáciu. Žalobcovia preto aj v prípade, že nárok uplatnili žalobou po zániku záväzkového právneho vzťahu, sú nositeľmi hmotného oprávnenia, o ktoré v konaní ide, a teda majú v predmetnom spore vecnú aktívnu legitímáciu. Opačný názor by v podstate znamenal odňatie možnosti spotrebiteľovi domáhať sa práva na ochranu pred neprijateľnými podmienkami v spotrebiteľských zmluvách žalobou na súde, čo odporuje čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky ako aj Smernici Rady 93/13/EHS z 5. apríla 1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách (ďalej len „Smernica“).“

Právny vzťah medzi účastníkmi konania bolo potrebné posúdiť podľa ZoSÚ. Zároveň však nepochybne zmluvný vzťah je potrebné považovať aj za spotrebiteľskú zmluvu podľa § 52 a nasl. OZ, keďže žalobca vystupuje v pozícii spotrebiteľa a žalovaný v pozícii dodávateľa.

Neprijateľnou zmluvnou podmienkou je podmienka, ktorá vyvoláva v neprospech spotrebiteľa ako slabšej zmluvnej strany hrubú nerovnováhu. Znaky neprijateľnej zmluvnej podmienky napĺňa nielen podmienka, ktorá je neprímeraná (napr. neprímeraná sankcia za porušenie záväzku spotrebiteľa), ale aj podmienka, ktorá je neurčitá alebo je v rozpore s „ratio legis“ zákonného ustanovenia, podľa ktorého

bola dojednaná. Za neprijateľnú považuje odvolací súd aj zmluvnú podmienku, ktorá vyjadruje finančný záväzok spotrebiteľa za plnenie, ktoré mu po materiálnej stránke nie je dodané a slúži v skutočnosti záujmom dodávateľa (tzv. teória skutočného plnenia).

OZ obsahoval v znení účinnom v čase uzavretia úverovej zmluvy demonštratívny výpočet neprijateľných zmluvných podmienok. To znamená, že súdu nebráni žiadna prekážka, aby vyvodil dôsledky zo zmluvného dojednaní štandardnej formulárovej zmluvy, ak spôsobuje hrubú nerovnováhu v právach a povinnostiach medzi dodávateľom a spotrebiteľom v neprospech spotrebiteľa podľa § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Žalobca ako spotrebiteľ a ako slabšia strana sporu, nemal možnosť participovať na vytvorení formulárovej zmluvy a nepochybne je z hľadiska informovanosti a vyjednávacej pozície slabšou stranou (rozsudok Krajského súdu v Prešove sp. zn. 9CoCsp 19/2021).

Bezúročnosť a bezpoplatkovosť spotrebiteľského úveru v dôsledku nesprávne uvedeného RPMN vo forme rozpätie sadzby, rovnako tiež neprijateľné zmluvné podmienky, ktoré sú predmetom tohto konania, boli posúdené zo strany všeobecných súdov a súd nevidí dôvod na odklon od uvedených rozhodnutí a v ďalšom na ne bez ďalšieho poukazuje.

K bezúročnosti a bezpoplatkovosti z dôvodu uvedenia výšky RPMN vo forme rozpätia

„Je nevyhnutné s ohľadom na princíp transparentnosti poukázať na ratio decidendi rozsudku Súdneho dvora (šiesta komora) z 19. decembra 2019 vo veci C-290/19, v bodoch 25-35. Na jednej strane tak článok 3 písm. i) smernice 2008/48, ktorý vymedzuje RPMN v tom zmysle, že predstavuje „celkové náklady spotrebiteľa spojené s úverom, vyjadrené ako percento ročne z celkovej výšky úveru“, ukladá povinnosť stanoviť presný percentuálny podiel. Na druhej strane z článku 19 ods. 1 smernice 2008/48 v spojení s časťou I prílohy I tejto smernice vyplýva, že RPMN sa vypočíta podľa matematického vzorca, ktorý je uvedený v tejto prílohe, a mal by s presnosťou na jedno desatinné miesto odrážať všetky existujúce alebo budúce záväzky dohodnuté medzi veriteľom a spotrebiteľom. Odsek 5 druhý pododsek tohto článku 19 navyše uvádza, že výpočet RPMN musí byť jednotný. Ako správne poznamenala slovenská vláda vo svojich písomných pripomienkach, dodržanie uvedených požiadaviek môže viesť len k jedinému konkrétnemu výsledku, ktorý je vyjadrený s presnosťou na jedno desatinné miesto. Tento výklad je okrem toho potvrdený cieľom, ktorý sleduje smernica 2008/48, a funkciou, ktorú plní RPMN v systéme vytvorenom touto smernicou. V tejto súvislosti treba pripomenúť, že smernica 2008/48 bola prijatá s dvojakým cieľom, a to zabezpečiť všetkým spotrebiteľom v Únii vysokú a rovnocennú úroveň ochrany ich záujmov a uľahčiť vznik riadne fungujúceho vnútorného trhu so spotrebiteľskými úvermi (rozsudok z 5. septembra 2019, Pohotovosť, C-331/18, EU:C:2019:665, bod 41 a citovaná judikatúra). Z odôvodnenia 19 tejto smernice vyplýva, že jej cieľom je najmä zabezpečiť, aby spotrebiteľ dostal pred uzavretím zmluvy o úvere primerané informácie najmä o RPMN v celej Únii, čo mu umožní porovnať tieto miery. Súdny dvor mal príležitosť zdôrazniť, že pre spotrebiteľa má RPMN zásadný význam ako celkové náklady na úver predložené vo forme sadzby vypočítanej podľa jednotného matematického vzorca. Táto sadzba totiž umožňuje spotrebiteľovi posúdiť z hospodárskeho hľadiska rozsah záväzku, ktorý obsahuje uzavretie zmluvy o úvere (pozri v tomto zmysle rozsudky z 21. apríla 2016, Radlinger a Radlingerová, C-377/14, EU:C:2016:283, bod 90 a citovanú judikatúru; z 9. novembra 2016, Home Credit Slovakia, C-42/15, EU:C:2016:842, bod 66 a citovanú judikatúru, ako aj z 20. septembra 2018, EOS KSI Slovensko, C-448/17, EU:C:2018:745, bod 64). Z tohto hľadiska informačná povinnosť uvedená v článku 10 ods. 2 smernice 2008/48, podľa ktorej zmluva o úvere zrozumiteľne a stručne uvádza RPMN, prispieva k dosiahnutiu cieľov sledovaných touto smernicou (pozri v tomto zmysle rozsudok z 5. septembra 2019, Pohotovosť, C-331/18, EU:C:2019:665, bod 42 citovanú judikatúru), najmä cieľa vysokej úrovne ochrany spotrebiteľa. Treba konštatovať, že ak by bolo prípustné upraviť v zmluve o úvere RPMN nie ako jednu konkrétnu hodnotu, ale ako rozpätie uvádzajúce najnižšiu a najvyššiu hodnotu, nebolo by splnené kritérium zrozumiteľnosti a stručnosti stanovené v článku 10 ods. 2 smernice 2008/48. Toto kritérium je pritom podstatné na to, aby mohol spotrebiteľ tak, ako to uvádza odôvodnenie 31 tejto smernice, poznať svoje práva a povinnosti vyplývajúce zo zmluvy o úvere. Použitie takéhoto rozpätia totiž môže nielen sťažiť posúdenie celkových nákladov úveru, ale tiež môže uviesť spotrebiteľa do omylu, pokiaľ ide o skutočný rozsah jeho záväzku. Treba dodať, že v tejto súvislosti nie je relevantná okolnosť, ktorú

uvádza vnútroštátny súd, že v čase, keď veriteľ predložil spotrebiteľovi ponuku na uzavretie zmluvy o úvere, údajne nepoznal niektoré informácie, najmä dátum čerpania úveru alebo dátum uzavretia zmluvy. Smernica 2008/48 totiž v časti II prílohy I upravuje dodatočné predpoklady určené na uľahčenie výpočtu RPMN v prípade, že nie sú známe určité skutočnosti, alebo ak ich nie je možné určiť z iných dôvodov. Ak teda nie je známy dátum čerpania úveru, veriteľ môže na presný výpočet RPMN uplatniť dodatočné predpoklady upravené najmä v časti II písm. a) až c) prílohy I smernice 2008/48. Rovnako platí, že ak nie je známy dátum uzavretia zmluvy, časť II písm. f) bod ii) prílohy I tejto smernice stanovuje, že sa predpokladá, že dňom prvého čerpania je deň, ktorý vyplýva z najkratšieho intervalu medzi týmto dátumom a dátumom prvej platby, ktorú má spotrebiteľ uskutočniť. Preto najmä vzhľadom na uvedené predpoklady, ktorých cieľom je uľahčiť jednotný výpočet RPMN, nemožno tvrdiť, že ak sú takéto skutočnosti neznáme, je uvedenie RPMN ako jednej konkrétnej hodnoty nemožné alebo neprimerane ťažké.“

K bodu 49 úverovej zmluvy: „Poplatok za vedenie úverového účtu (zahrnutý v splátke) 1,99 EUR / 59,95 Sk.“

„27. Vo vzťahu k odvolaniu žalobkyne čo do zamietnutia žaloby v časti o vyslovenie neprijateľných zmluvných podmienok vyjadrených v bode 43 Zmluvy, týkajúcich sa poplatku za vedenie účtu vo výške 1,99 eur a v § 2 Hlavy 18 Úverových podmienok spoločnosti HOME Credit Slovakia, a.s. k úverovej zmluve č. XXXXXXXXXX zo dňa 30.09.2012 čo do zmluvnej pokuty vo výške 17 eur v prípade omeškania klienta, odvolací súd uvádza, že v zmysle čl. 6 ods. 1 Smernice 93/13 nekalá zmluvná podmienka spotrebiteľa nezaväzuje a v tejto súvislosti dokonca nie je potrebné, aby spotrebiteľ túto podmienku vopred napadol. Cieľ, ktorým je posilnenie ochrany spotrebiteľa totiž nemožno dosiahnuť, pokiaľ by sami spotrebiteľia boli povinní namietat' nekalý charakter zmluvnej podmienky. Účinnú ochranu spotrebiteľa možno zaručiť len v prípade, ak je vnútroštátnemu súdu priznaná možnosť posúdiť ex offa takúto podmienku. Vnútroštátny súd je povinný preskúmať ex offa nekalý charakter zmluvnej podmienky, lenčo má k dispozícii právne a skutkové okolnosti potrebné na tento účel. Ak takúto podmienku považuje za nekalú, musí sa zdržať jej uplatnenia, s výnimkou prípadu, keď spotrebiteľ proti tomuto namieta. Vnútroštátny súd má túto povinnosť aj vtedy, ak preveruje svoju miestnu príslušnosť (viď rozsudok Súdneho dvora EÚ zo 04.06.2009, PANNON GSM, C-243/08, 2009 I-04713)

28. Oprávnenosť súdu vysloviť v rozsudku nekalosť zmluvnej podmienky vyplýva z ust. § 298 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z.z. CSP. Za situácie, keď vyslovenia neplatnosti zmluvnej podmienky sa dovoľáva strana sporu priamo v žalobe, je povinnosťou súdu o tom rozhodnúť. Znenie zmluvných podmienok uvedených v zmluve o úvere č. XXXXXXXXXX zo dňa 30.09.2012 v bode 43, ako aj v § 2 Hlavy 18, ktoré sú konkretizované v žalobe aj v petite tohto rozsudku, treba vyhodnotiť ako neprijateľné, keďže slúžia potrebám dodávateľa a ide o podmienky, ktoré vyjadrujú finančný záväzok spotrebiteľa za činnosť v prospech veriteľa, slúžiaci jeho záujmom. Poplatková povinnosť za zriadenie účtu za účelom poskytnutia úveru je vedľajším produktom úverového vzťahu, na základe ktorého dodávateľ má možnosť ziskavať prehľad o plneniach spotrebiteľa v súvislosti s poskytnutým mu úverom. Pre spotrebiteľa nie je nutné mať zriadený účet na to, aby mal prehľad o výške splateného úveru, lebo si môže viesť sám svoju evidenciu a v prípade potreby ako dôkaz mu poslúžia napr. prevodné príkazy, poštové poukážky a pod. Z uvedeného je možné vyvodit', že požiadavku na zaplatenie poplatku za vedenie úverového účtu je možné vyhodnotiť ako nekalú obchodnú praktiku, spôsobujúcu nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán a to aj vtedy, ak výška poplatku je 1,99 eur mesačne. Odvolací súd preto uzavrel, že veriteľ požadoval od spotrebiteľky zaplatenie poplatku bez toho, aby poskytol spotrebiteľke nejakú službu, teda toto finančné plnenie slúžilo výhradne potrebám dodávateľa na evidovanie jeho účtovných operácií.“ (rozsudok Krajského súdu v Prešove sp. zn. 19Co/78/2019)

K bodu 56 úverovej zmluvy: „Poplatok za možnosť zmeny výšky a počtu splátok (zahrnutý v splátke) 0,30 EUR / 9,04 SKK.“

„14. Odvolací súd poukazuje na bod 58 úverovej zmluvy, kde je uvedené, že účastníci uzavreli dohodu o možnosti zmeny výšky a počtu splátok (dopísané je „ÁNO“) za poplatok 0,30 Eur zahrnutý v splátke. Z uzatvorenej Úverovej zmluvy zo dňa 16.11.2010 nevyplýva možnosť spotrebiteľky odmietnuť ponúkanú doplnkovú službu. Rovnako tak nemožno vyvodit', na aké protiplnenie vznikne žalobkyňi zaplatením poplatku za možnosť zmeny výšky a počtu splátok nárok.

15. Podľa predloženého formulára Úverovej zmluvy, jeho súčasťou boli i doplnkové služby bez akejkoľvek zmienky o možnosti odmietnutia týchto doplnkových služieb zo strany spotrebiteľa. Takto vopred naformulované doplnkové služby nemožno hodnotiť inak ako jednu z podmienok uzatvorenia zmluvy o úvere.

16. Odvolací súd má za to, že zo zmluvy nevyplýva a ani nie je jasné za aký úkon či službu by mal byť takýto poplatok zaplatený (dokonca v rámci splátky) a navyš žiadne reálne protiplnenie zo strany veriteľa (za ktoré by mala žalobkyňa platiť) nebolo žalobkyni poskytnuté. Odvolací súd poukazuje na to, že zmluvná podmienka je vopred daná vo formulárovej zmluve, ktorej obsah vopred pripravil dodávateľ a ktorej obsah (okrem výšky úveru) spotrebiteľka nemôže ovplyvniť ani upraviť. Teda možno mať odôvodnené pochybnosti o jej individuálnom dojednaní podľa ust. § 53 ods. 2 OZ. V tomto odvolací súd poukazuje aj na transparentnosť zmluvných podmienok vyplývajúcu zo Smernice Rady č. 93/13/EHS a zákona na ochranu spotrebiteľa v spojení s ust. Občianskeho zákonníka.

17. Odvolací súd súhlasí s odvolacími námietkami žalobkyne, že súd prvej inštancie vec nesprávne právne posúdil, keď uvedenú doplnkovú službu nepovažoval za neprijateľnú zmluvnú podmienku a uspokojil sa iba s tvrdením, že túto podmienku považuje za individuálne dojednanú a taktiež že so žiadneho ustanovenia úverovej zmluvy nevyplýva, aby táto dohoda bola podmienkou uzatvorenia úverovej zmluvy. Na základe uvedeného, je možné súhlasiť s odvolacími námietkami žalobkyne, že súd prvej inštancie nenáležite zistil, či uvedenú doplnkovú službu bolo možné považovať za neprijateľnú zmluvnú podmienku, keď sa uspokojil iba s tvrdením, že túto podmienku považuje sa individuálne dojednanú a taktiež, že zo žiadneho ustanovenia Úverovej zmluvy nevyplýva, aby takáto dohoda bola podmienkou uzatvorenia Úverovej zmluvy.

18. Odvolací súd má za to, že sa o neprijateľnú zmluvu podmienku jedná. Tak ako to má na mysli ust. § 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka uvedený poplatok predstavuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach strán v neprospech spotrebiteľky. Tak ako to odvolací súd konštatoval už vyššie.“ (rozsudok Krajského súdu v Prešove sp. zn. 23CoCsp 24/2020)

K § 3 Hlava 5 Úverových zmluvných podmienok spoločnosti Home Credit Slovakia, a.s.: „Klient je povinný ako variabilný symbol uvádzať číslo ÚZ, prípadne iný variabilný symbol písomne oznámený spoločnosťou. Neuvedenie správneho variabilného symbolu je považované za neuhradenie splátky úveru so všetkými s tým spojenými právnymi dôsledkami.“

„13. Pokiaľ ide o prvý žalobný petit žalobcu, v ktorom sa domáha určenia neprijateľnej zmluvnej podmienky v § 4 hlavy 5. Úverových zmluvných podmienok spoločnosti Home Credit Slovakia, a.s., v tejto súvislosti súd poukazuje na právoplatný rozsudok Okresného súdu Prešov sp. zn. 29C/193/2010 zo dňa 16.12.2014, ktorý nadobudol právoplatnosť a v ktorom súd prvého stupňa žalovanému uložil povinnosť zdržať sa v právnych vzťahoch so spotrebiteľmi zmluvných formulárov a vo všeobecných obchodných podmienkach uvádzať znenie zmluvnej podmienky, a to: „Neuvedenie správneho variabilného symbolu na poštových poukážkach alebo na príkaze na úhradu je považované ako neuhradenie splátky úveru so všetkými s tým spojenými právnymi dôsledkami.“ Súd 1. stupňa v odôvodnení svojho rozsudku uviedol, že v danom prípade následok neuhradenia splátky úveru z dôvodu neuvedenia správneho variabilného symbolu súd posúdil ako neprimeranú sankciu vyvolávajúcu vážne právne dôsledky, napríklad následok okamžitej splatnosti úveru. Súd 1. stupňa vyslovil, že podľa jeho názoru žalovaný ako dodávateľ v prípade existencie iba jedného zmluvného záväzku so spotrebiteľom nemôže mať problém s priradením aj spotrebiteľom neidentifikovanej platby bez uvedenia variabilného symbolu a v prípade existencie viacerých záväzkov spotrebiteľa voči jednému dodávateľovi nastupuje zákoný predpoklad § 330 Obchodného zákonníka. Teda ak dlžník má voči veriteľovi niekoľko peňažných záväzkov a neurčí, ktorý záväzok plní, platenie sa týka najskôr záväzku, ktorého splnenie nie je zabezpečené alebo je najmenej zabezpečené. Inak záväzku najskôr splatného. Súd konštatoval, že okrem iného žalovaný na jednej strane sankcionuje spotrebiteľa za neuvedenie variabilného symbolu právnym dôsledkom neuhradenia splátky úveru, avšak na druhej strane, si vyhradzuje právo platby poukázané spotrebiteľmi započítať na úhradu ich záväzkov podľa termínov ich splatnosti a to od záväzku najstaršieho s tým, že v prípade rovnakých záväzkov s rovnakým dátumom splatnosti bude úhrada použitá najprv na istinu, potom na úroky a následne na ďalšie príslušenstvo vrátane sankcií. Súd túto podmienku považoval za neprijateľnú v súlade s § 53 ods. 1

Občianskeho zákonníka, ktorá spôsobuje nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa.“ (rozsudok Okresného súdu Prešov sp. zn. 7Csp/19/2022)

§ 6 Hlava 5 Úverových zmluvných podmienok spoločnosti Home Credit Slovakia, a.s.: „Zmluvné strany sa dohodli, že spoločnosť nie je viazaná tým, na aký účel klient platbu spoločnosti určí. Spoločnosť je oprávnená započítať platbu klienta na pohľadávky spoločnosti v tomto poradí: na záväzky klienta voči spoločnosti, ktoré vznikli z iného titulu ako z ÚZ, na zmluvné pokuty, na príslušenstvo úveru vrátane sankčného úroku, na vrátenie úveru, na ostatné pohľadávky z ÚZ. Platba sa započíta v uvedenom poradí vždy na pohľadávku najskôr splatnú. Spoločnosť je oprávnená použiť platbu klienta na úhradu svojich pohľadávok i v inom, ako vyššie uvedenom poradí.

„Pokiaľ si žalovaný v § 8 Hlavy 5 zmluvy uviedol, že zmluvné strany sa dohodli, že spoločnosť nie je viazaná tým, na aký účel klient platbu spoločnosti určí. Spoločnosť je oprávnená započítať platbu klienta na pohľadávky spoločnosti v tomto poradí: na záväzky klienta voči spoločnosti, ktoré vznikli z iného titulu ako z ÚZ, na zmluvné pokuty, na príslušenstvo úveru vrátane sankčného úroku, na vrátenie úveru, na ostatné pohľadávky z ÚZ. Platba sa započíta v uvedenom poradí vždy na pohľadávku najskôr splatnú. Spoločnosť je oprávnená použiť platbu klienta na úhradu svojich pohľadávok i v inom, ako vyššie uvedenom poradí, toto ustanovenie obchodných podmienok odporuje ust. § 566 ods. 2, § 53 ods. 1, § 54 ods. 1 Občianskeho zákonníka, ktoré zakazujú zhoršovať postavenie spotrebiteľa či započítavať pohľadávky v neprospech spotrebiteľa. Rovnako tak je zakázané započítať si v neprospech spotrebiteľa nesplatené pohľadávky, čo žalovaný evidentne zrejme nemienil rešpektovať. V tomto smere súd prvej inštancie poukazuje na rozsudok Krajského súdu Prešov z 20. 09. 2011, sp. zn. 6Co 39/2011, ktorý uvádza: Ak zmluva umožňuje ľubovôľu dodávateľa v tak závažnej otázke, akou je rozhodovanie o účele platby, a teda svojvoľné rozhodovanie o výške nielen príslušenstva, ale v konečnom dôsledku aj o výške samotnej istiny pohľadávky, nerešpektujúc pritom určenie účelu platby zo strany spotrebiteľa, je zmluva v tejto časti hrubo nevyvážená. Ustanovenie zmluvy vedúce k opísanému stavu je v neprospech spotrebiteľa a pokiaľ nie je spotrebiteľom osobitne vyjednané, ale je v rámci kontraktácie nadiktované v režime tzv. štandardnej typovej (adhéznej) zmluvy, ide vždy o neprijateľnú zmluvnú podmienku.“ (rozsudok Okresného súdu Poprad sp. zn. 20Csp 2/2019)

§ 3 Hlavy 17 Úverových zmluvných podmienok spoločnosti Home Credit Slovakia, a.s.: V prípade omeškania s úhradou splátky úveru dlhšieho ako 7 dní je klient ďalej povinný zaplatiť spoločnosti zmluvnú pokutu vo výške 15 % a v prípade splátky RÚ I. alebo RÚ II. 8 % z čiastky, s ktorej úhradou je v omeškaní. Spoločnosť je oprávnená klientovi vyúčtovať a klient je povinný na základe tohto vyúčtovania uhradiť spoločnosti poplatok za upomienku vo výške 4,- EUR/ 120,50 SKK v prípade prvej upomienky a 12,- EUR/ 361,51 SKK v prípade druhej a ďalšej upomienky. Upomienku je spoločnosť oprávnená poslať taktiež prostredníctvom telefonického spojenia, GSM technológie, sms správ a internetu.

„Čo sa týka podmienok, ktoré boli vyslovené za neprijateľné, takisto v celom rozsahu sa stotožňuje s odôvodnením súdu prvej inštancie tak vo vzťahu k nesprávnemu údaju o variabilnom symbole a následkoch, ktoré s týmto sú spojené, ako aj zmluvnej pokute a poplatkov za upomienku. K týmto veciam už boli aj prijaté rozhodnutia, že pri takýchto zmluvných podmienkach je potrebné hodnotiť jednak obsah týchto podmienok, jednak protihodnotu dodávateľa, čo je zrejme, že z týchto podmienok nijaká protihodnota spotrebiteľovi nie je ponúknutá.“ (rozsudok Krajského súdu v Prešove sp. zn. 18Co 90/2018).

„Obchodné podmienky v spotrebiteľských zmluvách majú slúžiť k tomu, aby nebolo nevyhnutné do každej zmluvy prepisovať dojednania technického a vysvetľujúceho charakteru a nesmú slúžiť k tomu, aby do nich často v neprehľadnej, zložitej formulovanej a malým písmom písanej forme skryl dodávateľ dojednania, ktoré sú pre spotrebiteľa nevýhodné a o ktorých predpokladá, že ujdú jeho pozornosti (napríklad rozhodcovské doložka alebo dojednanie o zmluvnej pokute). Pokiaľ tak dodávateľ urobí, takému konaniu nemožno priznať právnu ochranu (nález Ústavného súdu Českej republiky sp. zn. ÚS 3512/11 z 11.11.2013).

Vo vyrubovaní poplatku za výzvu na zaplatenie dlžnej čiastky a upomienok obdobného charakteru je zrejmy vlastný ekonomický záujem žalobcu ako veriteľa. Na poplatok spojený s upomienkou na zaplatenie dlžnej čiastky, nemá žalobca zákonný nárok, keďže poplatok je pokrytý už v zmluvne

dojednanom úroku (odplate) za poskytnutý úver (úrok z úveru).“ (rozsudok Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 16Co/95/2018 zo dňa 27.8.2019).

§ 5 Hlava 17 Úverových zmluvných podmienok spoločnosti Home Credit Slovakia, a.s.: „Klient vyhlasuje že predlžuje premlčaciu dobu všetkých práv, ktoré vznikli spoločnosti v súvislosti s uzatvorením ÚZ, ÚP, Zmluvy o RÚ I., Zmluvy o RÚ II., najmä právo na vrátenie úveru alebo RÚ I., RÚ II., právo na úhradu príslušenstva a zmluvných pokút, prípadne práva, ktoré jej vznikli v dôsledku skončenia záväzkového vzťahu z ÚZ, Zmluvy o RÚ I. alebo RÚ II., a to na dobu 10 tich rokov odo dňa, kedy premlčacia lehota začala po prvý raz plynúť.“

Odvolací súd nevidí dôvod na vylúčenie aplikácie priaznivejšieho ustanovenie o premlčacej dobe trojročnej podľa Občianskeho zákonníka oproti premlčacej dobe štvorročnej typickej podľa Obchodného zákonníka, a to s poukazom na ust. § 54 ods. 1 OZ. Občiansky zákonník ako kódex občianskeho súkromného práva úpravu premlčania má a je pre nepodnikateľov výhodnejšia (porov. tiež uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 25.1.2011 sp. zn. 5 M Cdo 20/2009). (rozsudok Krajského súdu v Prešove sp. zn. 20Co 64/2012)

„24. Pokiaľ ide o neprijateľnú zmluvnú podmienku uvedenú v § 4, hlavy 8 podľa ktorej, klient vyhlasuje, že predlžuje premlčaciu dobu všetkých práv vzniknutých spoločnosti v súvislosti s poskytnutím úveru klientovi, najmä právo na vrátenie úveru, právo na úhradu príslušenstva a zmluvných pokút a práva prípadne vzniknuté v dôsledku ukončenia úverovej zmluvy, a to na dobu desiatich rokov odo dňa, kedy premlčacie lehota začala po prvý raz plynúť. Súd uvedenú podmienku v celom rozsahu považuje za neprijateľnú. Súd uvádza pokiaľ ide o predĺženie premlčacej doby, akékoľvek predlžovanie premlčacej doby na 10 rokov je pre súd absolútne neprípustné. Vytvára sa tým bezprecedentné časové zvýhodnenie veriteľa, čo na druhej strane automaticky vedie k oslabeniu právneho postavenia spotrebiteľa. Takéto závažné ustanovenie o predĺžení premlčacej doby až na 10 rokov je uvedené iba v úverových zmluvných podmienkach spoločnosti Home Credit Slovakia, a.s., ktoré nie sú podpísané žalobkyňou ako dlžníkom. Je potrebné si uvedomiť, aké problematické je vôbec čítanie týchto zmluvných podmienok, ktoré sú písané miniatúrnym, takmer nečitateľným písmom a samotné predĺženie takejto premlčacej doby až na 10 rokov, podľa názoru súdu spôsobuje nadvládu veriteľa nad dlžníkom aj z pohľadu samotnej vymáhateľnosti práva a ide v podstate o znegovanie samotného inštitútu premlčania v záväzkových vzťahov (rozsudok Okresného súdu Prešov 16Csp/86/2020 zo dňa 10. septembra 2020). O neprijateľnosti tejto zmluvnej podmienky zároveň rozhodol aj Okresný súd Vranov nad Topľou v rozsudku 3C/213/2011 zo dňa 28. novembra 2011, keď uviedol - ustanovenie, obsahom ktorého je vyhlásenie žalovanej, že predlžuje premlčaciu dobu všetkých práv, ktoré vznikli spoločnosti v súvislosti s uzatvorením úverovej zmluvy a úverových podmienok, najmä právo na vrátenie úveru, právo na náhradu príslušenstva a zmluvných pokút, prípadne práva, ktoré vznikli v dôsledku skončenia záväzkového vzťahu z tejto úverovej zmluvy, a to na dobu desiatich rokov odo dňa kedy premlčacia lehota začala po prvý raz plynúť spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa, a preto predmetné ustanovenie súd vyhlásil za neprijateľnú zmluvnú podmienku, ktorá je podľa § 53 ods. 5 OZ neplatná. Tento rozsudok bol potvrdený aj rozsudkom Krajského súdu Prešov spisová značka 20Cp/64/2012 zo dňa 29. novembra 2012.“ (rozsudok Okresného súdu Prešov sp. zn. 7Csp 33/2021)

§9 Hlava 17 Úverových zmluvných podmienok spoločnosti Home Credit Slovakia, a.s.: „ÚZ, ÚP, Metodická príručka, Metodická príručka KK a zabezpečovacie vzťahy, ako aj vzťahy vzniknuté následne na základe uvedených zmluvných vzťahov, sa riadia príslušnými ustanoveniami Obchodného zákonníka, v znení neskorších predpisov, ako aj ustanoveniami Občianskeho zákonníka, v platnom znení.“

„Súdy už vo svojich viacerých rozhodnutiach judikovali, že všetky spotrebiteľské zmluvy, vrátane tých, ktoré boli uzatvorené podľa Obchodného zákonníka, majú občianskoprávny charakter. Ak by z pôsobnosti § 54 ods. 1 Obchodného zákonníka mali byť vyňaté niektoré typy spotrebiteľských zmlúv, zákonodarca by to explicitne upravil. Ustanovenia § 54 ods. 1 OZ sleduje vylúčenie dopadu nepriaznivejšieho právneho následku na spotrebiteľa, oproti následku, ktorý dopadá na spotrebiteľa podľa „tohto“ zákona, pričom je logické, že zákonodarca tým rozumel Občianskeho zákonníka. Ustanovenie § 54 ods. 1 Občianskeho zákonníka treba vykladať tak, že v prípade dualistickej právnej úpravy inštitútov súkromného práva (napr. odstúpenia od zmluvy) sa na spotrebiteľské právne vzťahy nepoužije obchodné právo, ak by sa aplikáciou konkrétnej zmluvnej podmienky postavenie spotrebiteľa

oproti občianskoprávnej úprave zhoršilo. Napokon nejasnosti v tomto smere už odstránil zákon č. 102/2014 Z. z., ktorý doplnil § 52 ods. 2 Občianskeho zákonníka o nasledovnú vetu: „na všetky právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, sa vždy prednostne použijú ustanovenia Občianskeho zákonníka, aj keď by sa inak mali použiť normy obchodného práva“. Keďže k tomuto ustanoveniu neexistuje prechodné ustanovenie, je potrebné ho aplikovať od účinnosti spomínaného zákona, a to aj na skôr vzniknuté právne vzťahy. Tento právny záver totiž vyslovil Najvyšší súd Slovenskej republiky v rozhodnutí 3MCdo 12/2014 zo dňa 21.04.2015.“ (rozsudok Okresného súdu Prešov sp. zn. 10C 56/2016)

Majúc na zreteli uvedené súd rozhodol tak, ako je uvedené vo výroku rozsudku.

Súd zamietol návrh na vykonanie dôkazu prehľadom splátok úveru zo strany žalobcu, nakoľko takýto dôkaz nemá priamy súvis s konaním vo veci, ktorého rozsah (petit, teda čoho sa domáha podanou žalobou) určil samotný žalobca, nie je pre rozhodnutie vo veci potrebný a nakoniec jeho vyžiadanie by nehospodárne predĺžilo konanie, nakoľko by muselo dôjsť k jeho odročaniu bez zmeny podstaty veci.

O trovách konania bolo rozhodnuté podľa 255 ods. 1 CSP, podľa ktorého strane, ktorá mala vo veci plný úspech, súd prizná náhradu trov potrebných na účelné uplatňovanie alebo bránenie práva proti strane, ktorá vo veci úspech nemala. Žalobca bol v konaní plne úspešný, preto neúspešnému žalovanému súd uložil povinnosť nahradiť žalobcovi trovy konania v rozsahu 100 %, o výške ktorých bude rozhodnuté samostatným uznesením po právoplatnosti tohto rozsudku.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia na Okresnom súde Prešov písomne v 2 vyhotoveniach. V odvolaní sa uvedie ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje, uvedie sa spisová značka. Ďalej sa uvedie proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh). Odvolanie musí byť podpísané. Rozsah v akom sa rozhodnutie napáda môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Podľa § 364 CSP rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Podľa § 365 ods. 1 CSP odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Podľa § 365 ods. 2 CSP odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Podľa § 365 ods. 3 CSP odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Ak žalovaný nesplní povinnosť uloženú týmto rozsudkom, môže žalobca podať návrh na vykonanie exekúcie podľa Exekučného poriadku.